

Vécs Községi Önkormányzat

Helyi Esélyegyenlőségi Program

2022-2027. év

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	4
Bevezetés.....	4
A település bemutatása.....	6
Értékeink, küldetésünk.....	12
Célok.....	12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	14
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	17
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	18
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	45
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	61
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	69
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	77
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	82
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	83
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	84
1. A HEP IT részletei.....	84
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	84
A beavatkozások megvalósítói.....	85
Jövőképünk.....	86
Az intézkedés területek részletes kifejtése.....	86
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	87
3. Megvalósítás.....	92
A megvalósítás előkészítése.....	92
A megvalósítás folyamata.....	92
Monitoring és visszacsatolás.....	94
Nyilvánosság.....	94
Kötelezettségek és felelősség.....	95
Érvényesülés, módosítás.....	96
4. Elfogadás módja és dátuma.....	97

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a alapján minden település önkormányzata (a továbbiakban: települési önkormányzat) ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el. A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre; az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre; a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Vécs Községi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy

- az elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait (Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció), valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését.
- az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (röviden HEP)

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az Ebktv. 31. §-a írja elő a települési önkormányzatok számára.

A pályázati lehetőségek és kötelezettségek miatt is szükséges az Önkormányzatnak a 2018-2023 közötti időszakra vonatkozóan elkészíteni a helyi esélyegyenlőségi programját, hiszen az európai uniós pályázati kiírások során általános elvárás a helyi esélyegyenlőségi program megléte, aminek hiányában az így beadott pályázatok már a formai ellenőrzésen sem juthatnak át. (Ebtv. 31. § (6) szerint:

„A települési önkormányzat az államháztartás alrendszereiből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.”

Helyi Esélyegyenlőségi Programért felelős Fórum (röviden HEP Fórum)

A HEP-t a települési önkormányzati köztisztviselők vagy közalkalmazottak készítik el az Ebktv. 31. § (5) bekezdésének előírása alapján, elfogadása során figyelembe kell venni a települési nemzetiségi önkormányzatok véleményét. A programalkotás során törekedni kell a települési önkormányzat egyéb fejlesztési terveinek, koncepcióival történő összhangra.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program célcsoportjai

A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének előírása értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a

- mélyszegénységben élők,
- romák,
- gyermekek,
- nők,
- idősek és
- fogyatékkal élők.

Az esélyegyenlőség javítása, az egyenlő bánásmód érvényesítése szempontjából releváns, a társadalom különböző csoportjainak együttélésére vonatkozó stratégiák

Asszimiláció: A kisebbség beolvad a többségbe: önkéntesen vagy kívülről való nyomás hatására átvéve annak kulturális sajátosságait és elhagyva a sajátját.

Marginalizáció: Valamely társadalmi csoport önhibáján kívül a társadalom peremére kerül.

Szegregáció: A társadalom valamely szegmensében megvalósuló erőszakos és/vagy intézményi-strukturális, nyílt és/vagy rejtett elkülönítés.

Szeparáció: A társadalmi kirekesztéssel és/vagy a társadalmi asszimilációval szembeni védekezésként megvalósuló önkéntes elkülönülés (pl. nemzetiségi intézmények).

Integráció: A társadalom különböző csoportjainak közös térben megvalósuló sikeres együttélése, illetve az együttélés feltételeinek megteremtése. Az integráció egyik változata a „rideg integráció”, mely fókuszában a csoportheterogenitás létrehozása áll, és amely nem tesz tartalmi beavatkozást a heterogén csoportban történő sikeres fejlesztésre.

Inklúzió: Alapértelmezése a befogadás, azaz az exklúzió (kirekesztés) ellentétes irányú folyamata. Azon a társadalmi felismerésen alapul, hogy különböző életmódok és identitások létezhetnek egy időben és egy helyen, és hogy a közöttük létrejövő kommunikáció gazdagítja mindegyik résztvevőt. Az inkluzív társadalom, mint szemlélet követői a kölcsönös befogadást tartják szem előtt minden területen.

Inkluzív (befogadó) nevelés: Az integráló nevelési térben a gyerekek/tanulók befogadó nevelése akkor tud megvalósulni, ha a gyerekek/tanulók társadalmi és kulturális háttéréből, valamint egyéni adottságaiból adódó különbségeire az intézmény komplexitásában képes reflektálni. Vagyis inkluzív az az oktatást-nevelést megvalósító intézmény, mely a gyerek/tanuló csak rá jellemző sajátosságait maximálisan figyelembe véve, azokból kiindulva, azokra értéként építve alakít ki befogadó környezetet.

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

A település bemutatása

Vécs község, a Mátra lábánál Heves megyében egy völgyben helyezkedik el, Gyöngyöstől kb. 30 km-re, Kislána és Domoszló települések szomszédságában. A megyeszékhely Eger városa. A települést két patak a Tarnóca és a Dolina színesíti, mely a településen fut egybe.

Települést körbeöleli az erdő, melyben lehetőség van pihető sétára és termések gyűjtésére (gomba, csipke stb.).

A vadászat iránt érdeklődőket a helyi vadásztársassággal közösen a gazdag vadállomány várja.

A település a pihenni vágyók számára kitűnő pihenő és kirándulóhely lehet a maga csendes völgyben elterülő természetes környezetével.

A falu lakosságának életében hosszú ideig meghatározó volt a mezőgazdaság, a búza és kukoricatermesztés, jelzi ezt az 1773-ból visszamaradt községi pecsét címeralakja is, melyből fekvő ekevasból kinövő három búzalkalász fölötté W betű és csillag található.

Vécs település közlekedése kielégítő, az útviszonyok azonban rosszak. A települést megközelíteni autóval és busszal lehetséges, vasútvonal nincs.

A település gyermekei az alacsony iskoláskorú gyermeklétszám miatt a szomszédos települések (Kislána, Domoszló) iskoláiba járnak. Az óvodáskorú gyermekek a „Kisvakond” tagóvodában tölthetik mindennapjaikat, létszámuk 25 fő.

A településen ipari létesítmény nincs, a tartós keresletet biztosító, fejlődés alapját képező iparosodás elmaradt. A községben néhány kisebb vállalkozás működik, azonban mezőgazdasági termelés folyik. Állattartással két vállalkozó foglalkozik, szarvasmarhákat, juhokat és fácánokat tenyésztenek.

A település 20-30 km-es körzetében két város is található, Eger és Gyöngyös. Emellett 15 km-re a községtől található a Mátrai Erőmű, mely munkát biztosít sok embernek a településen. A rendszerváltást követő átrendeződések során sorra zárták be kapuikat a vállalatok, melynek során ugrásszerűen megnőtt a munkanélküliek száma. Az elmúlt években viszont egymás után nyitották meg kapuikat Gyöngyösön és környékén a kisebb és nagyobb gyárak, akik várják a környékbeli munkaerőt, így a korábbi munkanélküliség a töredékére csökkent.

Vécs település csak közúton közelíthető meg, a legközelebb eső vasútállomás Kál-Kápolnán, repülőtér Budapesten van. A település energiaellátottsága kielégítő, a víz, gáz, áram, valamint a telekommunikációs csatornák is mindenki számára elérhetőek.

A szennyvízhálózat kiépítése egyelőre tervek között szerepel, több esetben nyújtott be pályázatot az önkormányzat, de egyelőre sajnos sikertelenül.

A víz- és csapadékvíz elvezetése is problémákat okoz, az önkormányzat ezen a területen is szeretne javítani. Ezért keresi a pályázati lehetőségeket az árokrendszer és egyéb vízvezető rendszerek rendbetételére, kialakítására.

Közfoglaltatások:

A háziorvosi ellátás heti két alkalommal érhető el a településen. Védőnői szolgálat hetente egyszer vehető igénybe, a gyógyszerár pedig heti két alkalommal van nyitva. Hivatalunk a Domoszlói Közös Önkormányzati Hivatal Vécsi Kirendeltségeként működik. Hétfőtől csütörtökig 7:00 – 15:30 óra között, valamint pénteken 7:00 – 13:00 óra között, ügyfélfogadási időben áll a hivatal a településen élők rendelkezésére.

Humán-közfoglaltatás: jól felszerelt óvodában, képzett óvodapedagógusok biztosítják a gyermekek gondozását, felügyeletét. A műszaki infrastruktúrális (anyagi) közfoglaltatások is elérhetőek a településen,

biztosított az energiaellátás, közlekedés, hírközlés, kommunális szolgáltatások. A település rendezett képet mutat, tiszták és rendezettek a közterületek.

A kultúra mindenki számára elérhető, ugyanis rendezvényeink mindenkit próbálnak megszólítani, szem előtt tartva a közösségfejlesztést.

A településen szükség lenne egy helyi piactér kialakítására, hiszen elsősorban a helyben lakó kisgyermekesek, idősek számára nagy segítséget jelent, ha helyben meg tudnák vásárolni a számukra szükséges dolgokat. Ennek megvalósítására az önkormányzat mindent megtesz, pályázati lehetőségek elérésével.

Vécs település alapvető problémája a demográfiai helyzete. A változás a tárgyévi adatok változását mutatja az előző év adatahoz képest. A településen a lakónépesség a vizsgált öt éves ciklusban évről évre hol csökken, hol emelkedik, de összességében mintegy 3,55%-os emelkedést mutat. A lakónépesség 29 fővel növekedett.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	612	bázis év
2016	601	98,20%
2017	606	100,83%
2018	622	102,64%
2019	619	99,52%
2020	641	103,55%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

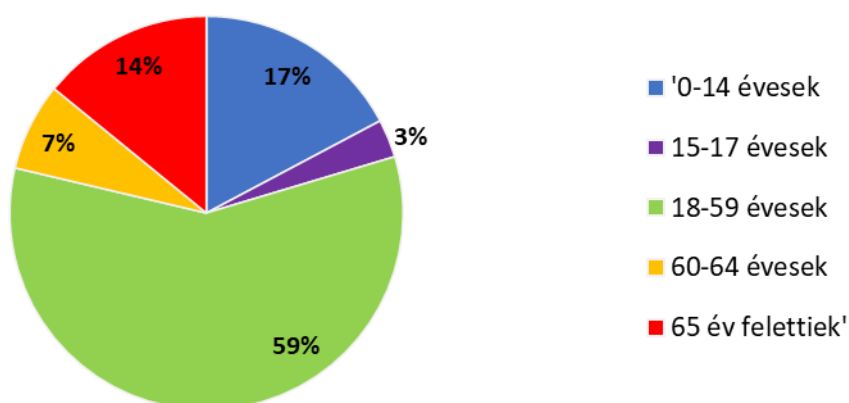
A következő táblázatban 2018. évben a településen bejelentett lakóhellyel rendelkező állandó népesség kor és nem szerint kerül bemutatásra. Látható, hogy a településen a nők száma a 15-59 év közöttiek esetében alacsonyabb a férfiak számánál, a többi korosztályban pedig meghaladja a férfiak számát. A legnagyobb eltérés a 65 év fölöttiek korcsoportjában mutatkozik, vagyis az előregedés inkább a nők csoportját érinti. Az életkor szerinti bontás segítséget nyújt az esélyegyenlőség különböző célcsoportjainak beazonosításában.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)

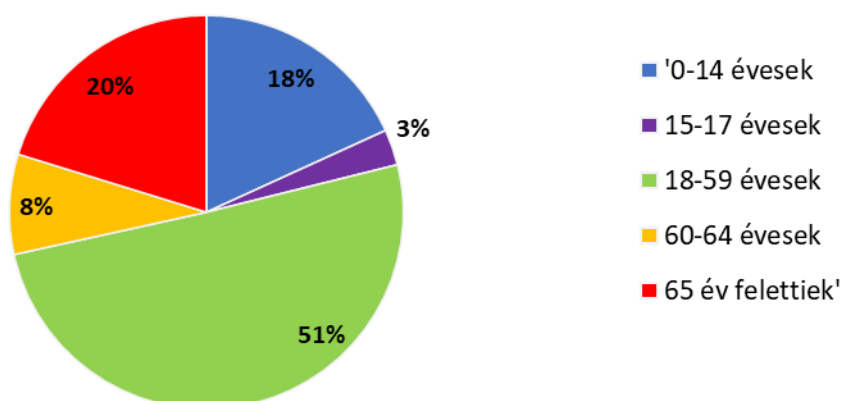
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	319	341	660	48,33%	51,67%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			31	4,70%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	55	62	117	8,33%	9,39%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	10	10	20	1,52%	1,52%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	186	172	358	28,18%	26,06%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	23	28	51	3,48%	4,24%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	45	69	114	6,82%	10,45%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

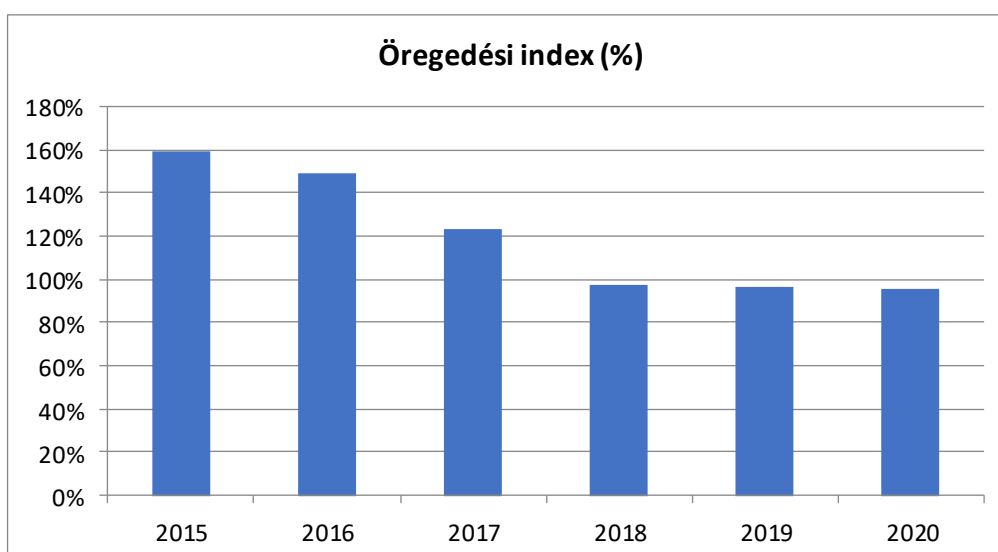
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Vécs település lakosságát vizsgálva, hullámzó öregedési index figyelhető meg. A népességszerkezeten belül az idősek száma 2015-től folyamatosan csökken 2018-ig, majd az utolsó két évben stagnál, miközben a 0-14 éves korosztály a 2016-os csökkenés után folyamatosan emelkedik, így az öregedési index a vizsgált időszak alatt összességében mindegy 64%-os csökkenést mutat, ami mindenképpen pozitív jövőképet vetít előre. Ennek ellenére azért az idősek fokozottabb ellátására szükség van. A nyugdíjasok között magas az egyszemélyes háztartások száma, ez az életminőségük romlásához vezethet, minden költséget egy nyugdíjból kell fizetni. Fokozott figyelmet kell fordítani az egyedül élő idősek biztonságérzetének megőrzéséhez. Az önkormányzat régóta figyelemmel kíséri a helyzetüket, szükség esetén étkeztetést, házi segítségnyújtás szervezését biztosítja számukra. A településen sajnos nyugdíjas egyesület nem működik, így szervezett programok csak az önkormányzat rendezvényein érhetők el az idősebb korosztály számára. Pedig bizonyára szívesen vennének részt kirándulásokon, színházlátogatásokon, egyéb rendezvényeken.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	145	91	159,34%
2016	134	90	148,89%
2017	122	99	123,23%
2018	114	117	97,44%
2019	117	121	96,69%
2020	117	123	95,12%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, önkormányzati adat

Egy település vonzerejét mutatja a vándorlások egymáshoz viszonyított aránya. A negatív adat azt jelenti, hogy a településen az elvándorlás jellemző. Vécs település lakosságmegtartó képessége a vizsgált időszak éveiben változó képet mutat. Vannak évek, amikor többen költöznek ide, mint amennyien elköltöznek - 2014 és 2017 - és vannak, amikor ez fordítva van. Az utolsó, 2017-es évben lényegesen magasabb volt a beköltözők száma, reméljük, ez a kedvező tendencia a jövőben is megmarad. Ez köszönhető annak is, hogy a környéken új munkahelyeket teremtenek, a település vonzereje ezáltal is növekszik.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	-12,93
2016	-9,89
2017	13,26
2018	24,43
2019	-11,28
2020	n.a.

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás vizsgálata során megállapítható, hogy a halálozás az élveszületések számát jelentősen meghaladja a vizsgált időszak első három évében, ami a lakosságszám folyamatos csökkenését idézi elő. Ezután fordulat látszik az élveszületések száma meghaladja a halálozást. A vizsgált 5 év 2 évére nincs adat egyelőre, de a meglévő 4 év alatt összesen a természetes szaporodás -24 fő, ami azt jelenti, hogy ezidő alatt 24 fővel kevesebb gyermek született, mint ahány halálozás volt ebben az időszakban.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2015	-8,08
2016	-11,54
2017	-11,60
2018	6,51
2019	n.a.
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A bemutatott demográfiai adatok alapján megállapítható, hogy a lakónépesség a vizsgált időszakban (2015-ben: 612 fő, 2020-ban: 641 fő) 29 fővel lett több, melynek okai lehetnek:

- az élve születések számának növekedésével párhuzamosan a csökkent az elhalálozások száma
- öregedési index hullámozása
- valamint az elvándorlások számával is magyarázható, a vizsgált időszakban összességében az elvándorlások száma kevesebb volt, mint az odavándorlások száma.

Ezen tendenciák tekintetében elmondható, hogy Vécs község demográfiai helyzetét 2015. évtől először lakosságcsökkenés jellemzi, majd elindult egy növekedési szakasz, amely a vizsgált időszak végéig tart. A továbbiakban ok okozati összefüggésként jelentkezik a község demográfiai helyzete és a lakosság szociális problémáinak erősödése. A 2018. évi pozitív természetes szaporodás biztató lehet a jövőre nézve, hisz azt jelzi, hogy a születések száma meghaladja a halálozások számát.

A család szerepe nagyon fontos a gyermek életében, hiszen a legfőbb feladatok, a gyermekről való gondoskodás, személyiségfejlődésének pozitív irányítása, biztonságérzetének megteremtése családi

kötelékek között valósítható meg. Nem mindegy, hogy a gyermek egyszülős családban vagy hagyományos családban nő fel, ahol mind az apa, mind az anya szerep elkülönül egymástól. Ezért kell a család fontosságát hangsúlyozni, amelyben egyaránt részt kell venni az intézményeknek, a gyermekjóléti szolgálatnak, az önkormányzatnak, a gyámhatóságnak, valamint a civil szervezeteknek.

Értékeink, küldetésünk

Vécs Községi Önkormányzat lehetőségeinek megfelelően megtesz mindent annak érdekében, hogy polgárai számára biztosítani tudja az egyenlő esélyeket az élet valamennyi területén. Kiemelt figyelmet fordít a hátrányos helyzetűnek minősülő csoportok a nők, a gyermekek, a romák, az idősek, a fogyatékkal - és mélyszegénységben élők helyzetére. Célunk, hogy a különböző társadalmi csoportok tagjai számára elősegítsük az esélyegyenlőséget és megelőzzük a hátrányos megkülönböztetést. Kiemelt figyelmet kívánunk fordítani arra, hogy mindenkinek egyenlő esélye legyen a munkavállalásra, a tanulásra, a jó minőségű szolgáltatásokra, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal élő, milyen a származása vagy anyagi helyzete. Az Önkormányzat folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az esélyegyenlőség megvalósítása mindenki számára fontos érték. Megvalósítása azt a célt szolgálja, hogy minden helyi állampolgárnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

Vécs település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy,
- az oktatás és a lakhatás területén

a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

Célunk olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása, amelyek

- elősegítik a hátrányok hatásainak mérséklését pénzületi, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- kiszűrik az esetleges szegregációs mechanizmusok lehetőségét,
- támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

A helyzetelemzés a Belügyminisztérium Módszertani útmutatója alapján készült.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.)

előírásaira.

A település esélyegyenlőségi programjának összhangban kell lennie egyrészt a hatályos jogszabályokkal, másrészt a hazai és uniós stratégiákhoz is illeszkednie kell. Az esélyegyenlőség javítása, az egyenlő bánásmód érvényesítése szempontjából jelentős stratégiák különösen az alábbiak:

• „Legyen jobb a gyerekeknek” Nemzeti stratégia

A Legyen jobb a gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyermekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyermekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekeik a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A stratégia fontos indoka, a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

• Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Terv

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (IV.28) OGY határozatot, amely a kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket.

A tervnek négy prioritási területe van (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy) az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, és ezekhez a célokhoz konkrét feladatokat, a feladatok eléréséhez pedig intézkedési tervet. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritás területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

• **Időügyi Nemzeti Stratégia**

Az országgyűlés 2009-ben a 81/2009.(X.2) OGY határozatában fogadta el a stratégiát. A stratégia célkitűzéseinek megvalósítását két ütemre bontják Az Első rész 2010-2022-ig a második rész 2023-2034-ig tervezhető. A magyarországi időspolitika egyik legfontosabb megoldandó kérdése az időskorúak diszkriminációjának megszüntetése és az esélyegyenlőség megteremtése.

Az idős korosztály igényeinek figyelembevétele az élet valamennyi területén. A stratégia kiinduló pontja, hogy a legtöbb ember idős korában a következő négy dolgot szeretné elmondani magáról. Azt, hogy a társadalom megbecsült tagja, egészséges, nem magányos biztonságban és védelemben tud élni.

• **Az EU 2020 stratégia**

Az EU 2020 stratégia az Európa 2020 azaz Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása annak tapasztalatait beépítő új közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, hanem az intelligensebb fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell. két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/ társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

• **Nemzeti Reform Program**

A Nemzeti Reform Program: Az Európa 2020 stratégia megvalósításának eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitás/ konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A Nemzeti Reformprogramok rögzítik az Uniók kiemelt célok alapján megfogalmazott Nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek. A Nemzeti reformprogram az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

• **Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia**

A stratégiát a 1004/2010. (I.21) határozatában fogadta el a Kormány. A hosszú távú célkitűzéseket a Pekingi Cselekvési Programmal és „A Nők és Férfiak egyenlőségéről szóló útiterv 2006-2010” című Európai Bizottság által kiadott dokumentummal összhangban alkották meg. Ennek keretében hat prioritást határozott meg olyan területeken, ahol a nők és a férfiak társadalmi egyenlőségének eléréséhez határozott kormányzati lépések megtételére van szükség. A nők és a szegénység, valamint az egészség szempontjainak figyelembevételével a foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása. A Kormánynak támogatnia kell a szakmai, a magán- és a családi élet jobb összehangolhatóságát a politikai, gazdasági döntéshozatalban, és a tudomány területén, a férfi- női részvétel aránytalanságainak csökkentését kell elérni. Az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges stratégiai célokhoz kapcsolódó változások, szakmai megalapozása képzés, intézményrendszer, nemekre érzékeny költségvetés, nemekre bontott adatgyűjtés által.

• **Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia**

A Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia (NTFS) AZ EU Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti Romaintegrációs Stratégiák Uniók keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózás politikát helyezi középpontban, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztés ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó probléma területek- gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek- hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel a többi társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaság fejlesztésre és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

• Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia

A kormány a 1744/2013.(X.17.) számú Kormányhatározatában fogadta el a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiát. Magyarország kriminálpolitikai törekvése a közrend erősítése a közterületek biztonságának fokozása a bűnözés mennyiségi visszaszorítása és csökkentése, a bűnözéssel okozott károk és negatív hatások enyhítése, megfelelő védelem biztosítása, a családok és egyének számára, végső soron az Állampolgárok biztonságérzetének javítása. Kiemelt beavatkozási területnek számít a gyermek – és fiatalkori bűnözés megelőzése, a településbiztonság fokozása, az áldozattá válás megelőzése és az áldozatok segítése, valamint a bűnismétlés megelőzése. Az aktív bűnmegelőzési tevékenység lehet bármennyire is hatékony és kiterjedt, megfelelő forrásokkal ellátott, nem érhet el sikert, ha a tágabb értelemben vett környezeti hatásoknak nincs megfelelő támogatásuk. A környezeti hatások a családi és közösségi kapcsolatoktól kezdve, az oktatási, nevelési, állami intézményeken át lehetnek. Minden olyan területre ki kell hatnia a bűnmegelőzési tevékenységnek, amely valamilyen formában növelheti, csökkentheti, vagy meghatározhatja a bűnelkövetővé vagy áldozattá válást. A bűnmegelőzésben az állami szervezeteken kívül Önkormányzati, civil és egyházi szervezetek, a gazdaság szereplői, tágabban fókuszban a családok és maguk az állampolgárok vesznek részt, a legfontosabb szerepet továbbra is a rendőrség tölti be.

• Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia

Az Országgyűlés 18/2013.(III.28.) sz. határozatával fogadta el a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiáról szóló határozatát. A keretstratégia a közpolitikai döntés előkészítés – döntéshozási rendszerben egy hosszú távú koncepció, melyben keretet nyújt más szakpolitikai stratégiáknak és terveknek, hogy azok fenntarthatósági szempontból megfelelőek legyenek. A fenntarthatóság az emberiség folytonos megújulását a jövőért való felelősség érvényesítését, a folyamatosan változó környezethez való alkalmazkodást jelenti, a természeti erőforrások mennyiségi és minőségi megőrzésének érdekében. A fejlődés pedig az alkalmazkodásban történő javulásra vonatkozik. A nemzet fenntarthatósági politikájának átfogó célja a folytonosan változó társadalmi – humán – gazdasági-természeti külső környezethez való alkalmazkodó képesség feltételeinek biztosítása és fejlesztése. Az emberi erőforrások célterületen a népesség stabil egészsége a jelenkor kihívásainak megfelelő készségekkel és tudással rendelkező, a kirekesztést mellőző társadalom létrehozása, mivel a szegénység és az etnikai kirekesztés a szolidáris társadalom legnagyobb ellensége.

• Országos Fogytékosságügyi Program

Az Országgyűlés a 15/2015.(IV.7.) számú határozatában fogadta el a Programot. A 2011. évi népszámlálás adatai szerint a népesség 4,9 %-a vallotta magát fogyatékosnak, azonban a nemzetközi felmérések szerint vélhetően a lakosság 10%-a élhet valamilyen fogyatékossgal együtt. Ez hazánkban kb. 1 millió főt érinhet. Tartós betegséggel, egészségkárosodással a népszámlálási adatok szerint már jóval magasabb létszám kb., 1, 6 millió fő él együtt. A fogyatékossgal élők az élet számos területén még ma is hátrányos megkülönböztetésben részesülnek ezért kiemelten fontos a különböző területeken az esélyegyenlőség megteremtése. A többségi társadalom tagjainak meg kell tanulniuk a fogyatékossgal élők emberi méltóságának tiszteletben tartását. Fontos, hogy bevonják Őket azoknak a döntéseknek a meghozatalába, amelyek az Ő életükre is befolyással lesz.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás tekintetében az Ebktv. által előírt, hatályos HEP bemutatására van szükség. Az Ebktv. 2010. május 1-jén hatályba lépett 63/A. §-a rendelkezett a helyi esélyegyenlőségi programról. A rendelkezés értelmében a helyi önkormányzat, valamint a többcélú kistérségi társulás öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadott el, melyet 2 évente át kellett tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni. A rendelkezést a 2011. évi CLXXIV. törvény módosította, így az esélyegyenlőségi programra vonatkozó szabályozás az Ebktv. 31. §-ába került át.

Vécs Községi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programja és Terve a 2018-2023. évekről elkészített és elfogadott dokumentumra épül. Ezt a képviselő-testület a 2020. 05.18-án megtartott Képviselő – testületi

ülésen a 48/2020.(V.18.) számú határozatával fogadta el. A BM módszertani útmutató új előírásainak történő megfelelés miatt a HEP átdolgozása vált szükségessé, ezért a HEP 2022. évi áttekintése helyett új esélyegyenlőségi program készült, amely a 2022-2027. közötti időszakra vonatkozik.

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet. Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti. E részben ezeket a képviselő-testületi, az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő rendeleteket is szükséges bemutatni.

A helyi önkormányzat által hozott szabályozást érintő kérdésekben a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény rendelkezik. A képviselő-testület által elfogadott az egyes szociális ellátásokról szóló 16/2013. (XII.12) rendelete, majd a 2015. március 01-től hatályos települési támogatásokról és az egyéb szociális ellátásokról szóló 4/2015. (II.26.) rendelete (többszöri módosítással) által biztosítottak a községben a jogszabály által meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátások, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal (Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

A településen az esélyegyenlőség megvalósulását szolgálja képviselő-testület által elfogadott, települési támogatásokról és az egyéb szociális ellátásokról szóló 6/2021. (X.22.) rendelete, mely által biztosítottak a községben élő hátrányos helyzetű személyek számára a törvény által meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátások, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások.

Ezen területen felhasználható pénzeszközök a költségvetési koncepcióban kerülnek meghatározásra. Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. §-a értelmében a jegyző minden évben elkészíti a

következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót, melyet a polgármester nyújt be a képviselő-testületnek, majd a testület fogadja el rendelet formájában.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 6. §-a alapján a települési önkormányzatok a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör hatékonyabb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

Az önkormányzat jogszabályban meghatározott alapellátásokat, szolgáltatásokat, mint étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, gyermekjóléti szolgálat 2015. évig az Abasári Intézményfenntartó Társulás révén biztosította. A 2016. évtől a családsegítés és a gyermekjóléti szolgálat feladatait a Domoszlói Szociális Alapszolgáltatási Központ biztosítja, míg a többi ellátás maradt az Abasári Intézményfenntartó Társulásnál.

A település tagja a Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulás Kistérségi Humán Szolgáltató Központ Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központnak, melynek keretében biztosított a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a hajléktalanok ellátása, fogyatékosok nappali ellátása, gyermekek átmeneti gondozása, családok átmeneti gondozása, pszichiátriai és szenvedélybetegek ellátása.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk a beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011. évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

Vannak olyan területek (fogyatékos személyek száma, összetétele, kiskorú gyermekek részére óvodában és iskolában nyújtott kedvezmények, roma családok száma,..... stb.) melyről pontos adatok nem állnak rendelkezésre. Ezen csoportok és területek problémáinak helyes meghatározásához helyi adatgyűjtés szükséges.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység fogalma azt jelenti, amikor emberek tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte egyáltalán nincs esélyük arra, hogy ebből a helyzetükből önerőből kilépjenek. Egyik legsúlyosabb probléma a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, aminek következménye a tanulás, foglalkoztatás, egészségügyi szolgáltatások területeiről való kiszorulást.

A szegénység összetett jelenség, okai között szerepelnek a különböző társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él). Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

A foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáféréssel, a lakhatási körülmények javításával az alábbi jogszabályok foglalkoznak:

- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.) A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.
- a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.) A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.) A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv. A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

Magyarországon a szegénység elleni küzdelem alapidokumentuma a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia – Mélyszegénység, Gyermekszegénység, Romák – 2011-2020 (NTFS). Az NTFS kiemeli, hogy a szegénység korántsem csak a romákat sújtja, de a szegények között arányaiban többen tartoznak a roma népességhez, ezért az ő felzárkózásukra külön hangsúlyt kell helyezni.

Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy a szegénység leküzdését célzó programok többségéről – részben adatvédelmi okok miatt – nem készül, nem is készülhet olyan nyilvántartás, amely bemutatná, hogy a célcsoportban milyen arányban vannak romák, így ilyen kimutatásokkal Vécs település sem rendelkezik.

Elsődleges cél, hogy a mélyszegénységben élő családokban növekedjen a munkajövedelemmel rendelkezők száma, amelyhez több – az Európai Unió támogatásával megvalósuló – projekt is hozzájárulhat. A helyzet megváltoztatásának fókuszában a gyermekek állnak. Javítani kell a hátrányos helyzetű gyermek eredményességét a köznevelésben, csökkenteni a lemorzsolódást, növelni kell a szakmai végzettséget szerzők számát.

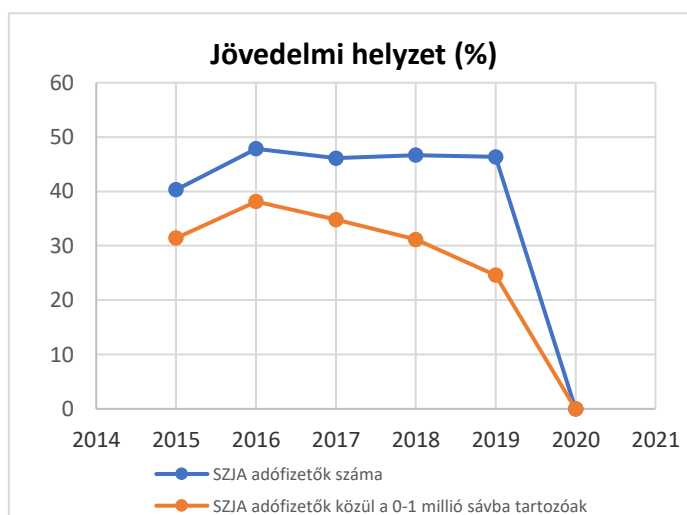
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Annak megítélése, behatárolása, hogy mekkora jövedelemből lehet megélni egy-egy településen, teljesen eltérő lehet. Gyakran használt fogalom a létminimum, amely szerény, de elfogadható életminőséget tesz lehetővé. Ez jelenleg 100 000 Ft körül alakul. Az ennél kevesebb jövedelemmel rendelkezőket nevezhetjük szegénynek. Ez a réteg a népesség 35-40 %-át teszi ki. Ennyi embert a szociális ellátások folyósításával

nem lehet eltartani, így a mélyszegénység határát az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege - jelenleg 28 500 Ft- alatti jövedelemnél húzzák meg.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	40,31	31,44
2016	47,84	38,13
2017	46,11	34,80
2018	46,67	31,17
2019	46,35	24,59
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen élő személyek jövedelmi és vagyoni helyzetének vizsgálata a KSH által gyűjtött, valamint önkormányzati adatgyűjtés segítségével kerül bemutatásra.

A településen 27 egyéni vállalkozó van, melyből 19 vécsi székhelyű. Van 38 társas vállalkozó, melyből 8 rendelkezik vécsi székhellyel. Mezőgazdasági kistermelő 1 fő.

A településen 2 magánszálláshely található.

Vagyoni helyzet értékelése során megállapítható, hogy a községben 374 lakóház van, melynek alapján átlagosan 1,7 fő lakik egy lakásban. A gépjárművek számáról nincs adatunk, mert a nyilvántartás átkerült a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hatáskörébe.

A településen élők eladósodottságára vonatkozóan releváns adatok nem állnak rendelkezésre, azonban több család esetében került sor kedvezőtlen hitelfelvétel miatt házuk elárverezésére.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket

kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A térség legnagyobb foglalkoztatója a MVM Mátra Energia Zrt - Mátrai Erőmű Visontán. Emellett az elmúlt években egyre több vállalat nyitotta meg kapuit a munkavállalók előtt Gyöngyösön, Hatvanban, Halmajugrán, Visontán. A részükről jelentkező munkaerő igény miatt a település aktív korú lakosságának munkaerő-piaci mutatói viszonylag kedvezőek.

A településen ipari üzemek nincsenek jelen.

Az önkormányzatnál, valamint az intézményeinél és a közös hivatalnál 2021. december 31-én 9 fő dolgozott.

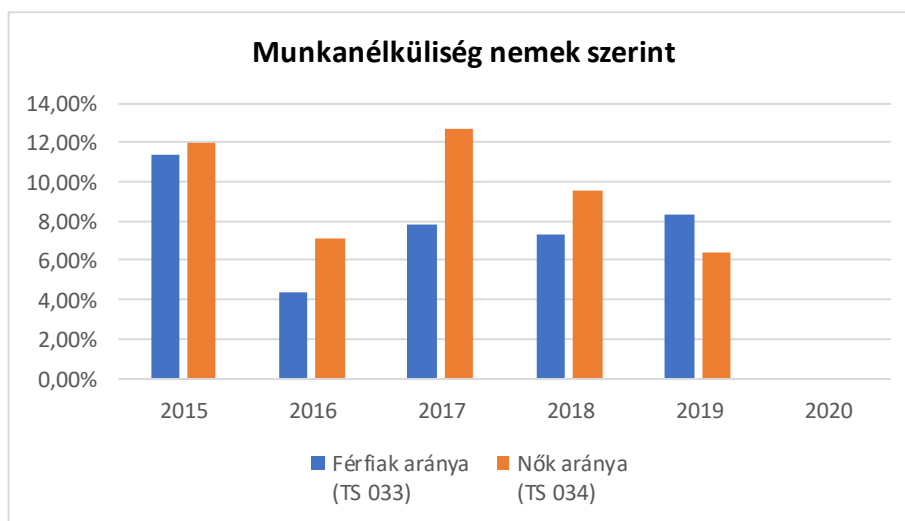
Kereskedelem és szolgáltatás: a település lakosságának napi szükségleteit két db vegyesbolt, egy dohánybolt és egy vendéglátóipari egység biztosítja.

a, foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

A számok mutatják a teljes népességhez képest a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek arányát, annak változását az elmúlt 5 év alatt. A regisztrált munkanélküliek száma csökkenő tendenciát mutat, min a nő, mind a férfiak tekintetében. Ez egyrészt azzal magyarázható, hogy egyre bővül a lehetséges munkahelyek száma, ezzel párhuzamosan a szociálpolitikai intézkedéseknek, a Kormány által bevezetett módosításoknak köszönhetően a nyilvántartott álláskereső nagy része valóban megpróbál munkát találni. Vannak azonban olyan munkanélküliek is, akik különböző okok miatt nem is akarnak elhelyezkedni, csupán a kapott támogatás miatt vállalják az együttműködést a Munkaügyi Hivatallal.

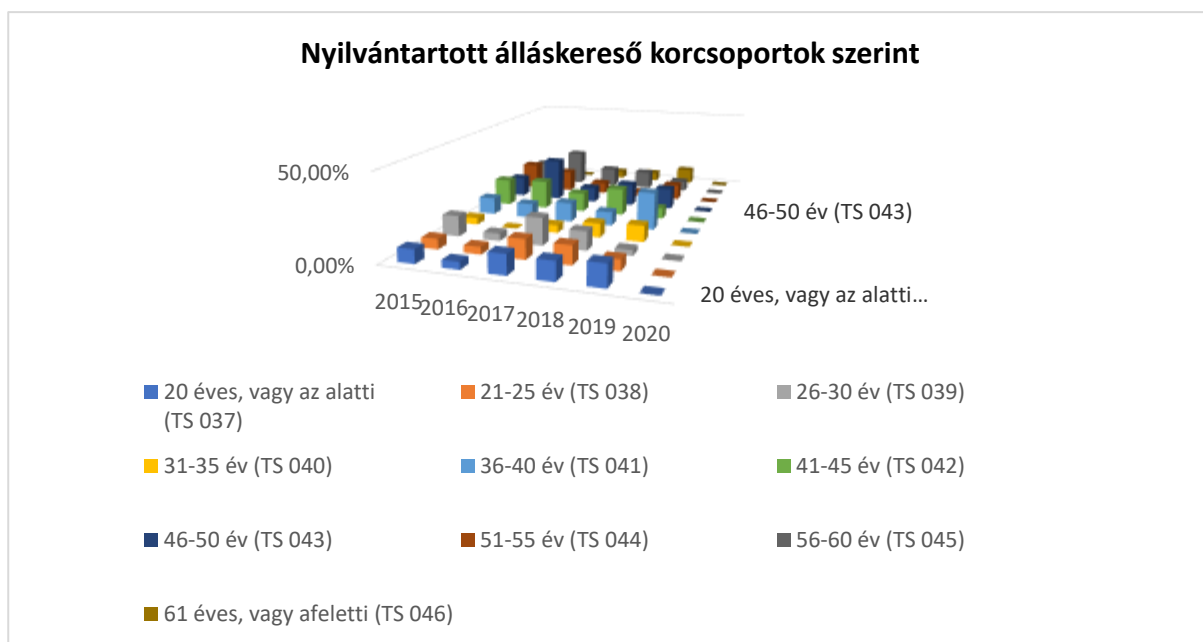
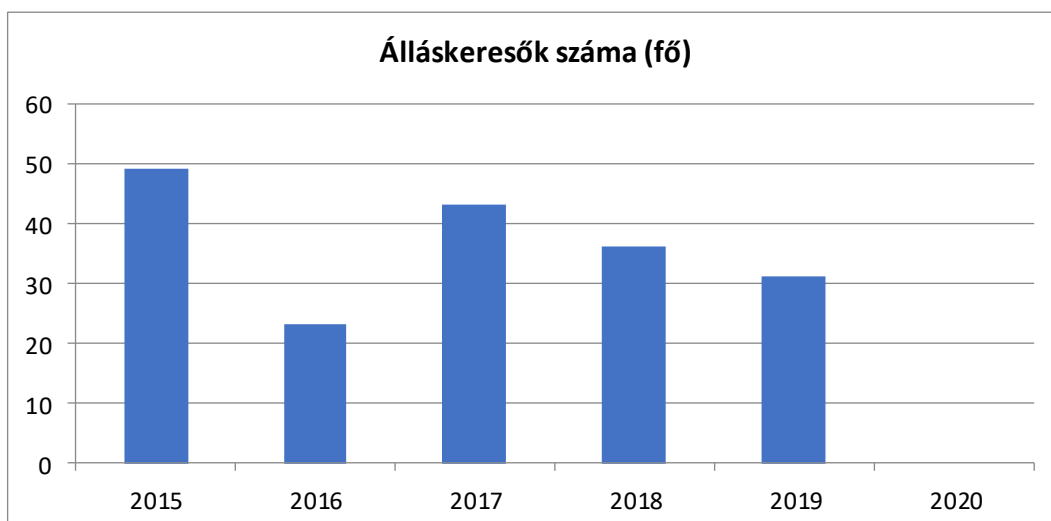
3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	11,37%	12,02%	11,70%
2016	4,41%	7,11%	5,76%
2017	7,83%	12,75%	10,29%
2018	7,31%	9,52%	8,42%
2019	8,29%	6,40%	7,35%
2020	-	-	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	49	23	43	36	31	0
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	4,00	1,00	5,00	4,00	4,00	n.a.
	%	8,16%	4,35%	11,63%	11,11%	12,90%	-
21-25 év (TS 038)	Fő	3,00	1,00	5,00	4,00	2,00	n.a.
	%	6,12%	4,35%	11,63%	11,11%	6,45%	-
26-30 év (TS 039)	Fő	6,00	1,00	7,00	4,00	1,00	n.a.
	%	12,24%	4,35%	16,28%	11,11%	3,23%	-
31-35 év (TS 040)	Fő	2,00	n.a.	2,00	3,00	3,00	n.a.
	%	4,08%	-	4,65%	8,33%	9,68%	-
36-40 év (TS 041)	Fő	5,00	2,00	5,00	3,00	7,00	n.a.
	%	10,20%	8,70%	11,63%	8,33%	22,58%	-
41-45 év (TS 042)	Fő	8,00	4,00	5,00	6,00	2,00	n.a.
	%	16,33%	17,39%	11,63%	16,67%	6,45%	-
46-50 év (TS 043)	Fő	6,00	6,00	4,00	5,00	4,00	n.a.
	%	12,24%	26,09%	9,30%	13,89%	12,90%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	8,00	3,00	3,00	1,00	3,00	n.a.
	%	16,33%	13,04%	6,98%	2,78%	9,68%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	6,00	5,00	5,00	4,00	2,00	n.a.
	%	12,24%	21,74%	11,63%	11,11%	6,45%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1,00	n.a.	2,00	2,00	3,00	n.a.
	%	2,04%	-	4,65%	5,56%	9,68%	-

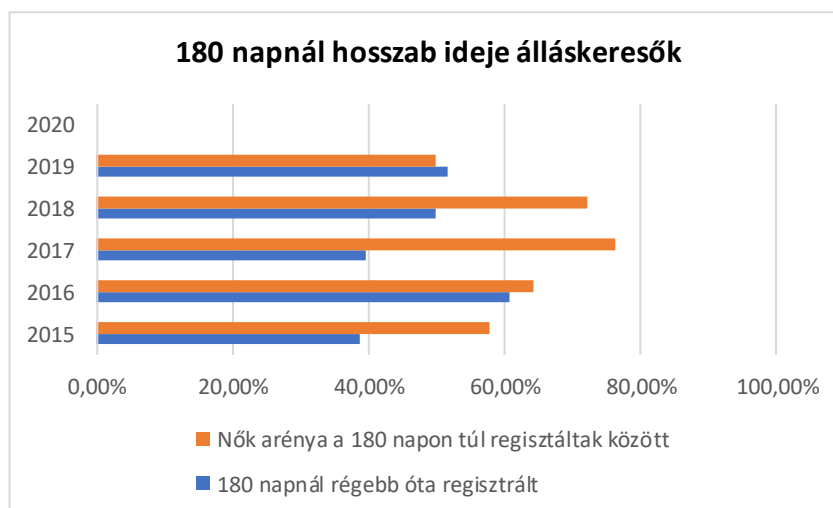
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	38,78%	57,89%
2016	60,87%	64,29%
2017	39,53%	76,47%
2018	50,00%	72,22%
2019	51,61%	50,00%
2020	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

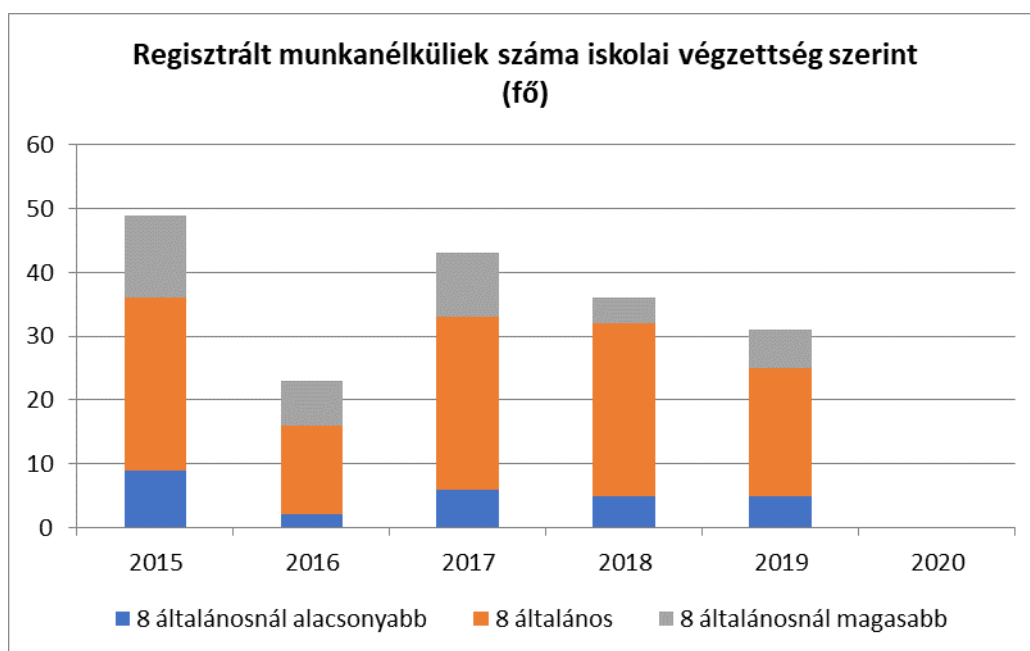

A vizsgált időszak első négy éve alatt a 180 napon túl nyilvántartott munkanélküliek tekintetében lényegesen több volt a nők száma, mint a férfiaké. Ennek magyarázata lehet, hogy a férfiak rövidebb idő alatt tudnak elhelyezkedni, mint a nők, több munkahely várja őket. Emellett a Heves Megyei Kormányhivatal Gyöngyösi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által szervezett képzések folytán a munkanélküli férfiak nagyobb sikerrel tudtak visszakerülni a munkába. Ez a tendencia azonban 2019-es évben megállt, a nők és a férfiak aránya kiegyenlítődött. Ez azzal is magyarázható, hogy ekkor már nagyobb tér nyílt meg a munkába állni kívánó nők előtt is, több munkalehetőséghez jutottak.

b, alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	49	9	18,37%	27	55,10%	13	26,53%
2016	23	2	8,70%	14	60,87%	7	30,43%
2017	43	6	13,95%	27	62,79%	10	23,26%
2018	36	5	13,89%	27	75,00%	4	11,11%
2019	31	5	16,13%	20	64,52%	6	19,35%
2020	n.a.	n.a.	-	n.a.	-	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen mindhárom vizsgált csoport esetében csökkent az álláskeresők száma, biztató, hogy a 8 általánosanál alacsonyabb végzettségűek, illetve a 8 általánosanál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma mintegy felére esett vissza. A szakképzettséggel nem rendelkezők esetében megoldást jelenthet a szezonális mezőgazdasági munka, azonban ez tartós, biztos jövedelmet nem jelent számukra. A környéken megjelent több nagyvállalat, amely két-három műszakban kínál összeszerelő gyári munkát. Ezek azonban elsősorban erős fizikai állóképességgel rendelkező munkavállalókat keresnek.

A település foglalkoztatási problémáit elsősorban a pályakezdő munkanélküliek, illetve a nyugdíjkorhatárt még el nem érő 45-60 éves korosztály elhelyezkedési nehézségei jelentik.

A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya befolyásolja.

A bemutatott adatok alapján elmondható, hogy a munkanélküli lakosság nagy százaléka nem rendelkezik a munkaerő-piac által megkövetelt alapfokú, illetve középfokú iskolai végzettséggel. Ennek következményeként megállapítható, hogy az alacsony iskolázottság nagymértékben nehezítheti, ezen csoport elhelyezkedési lehetőségeit.

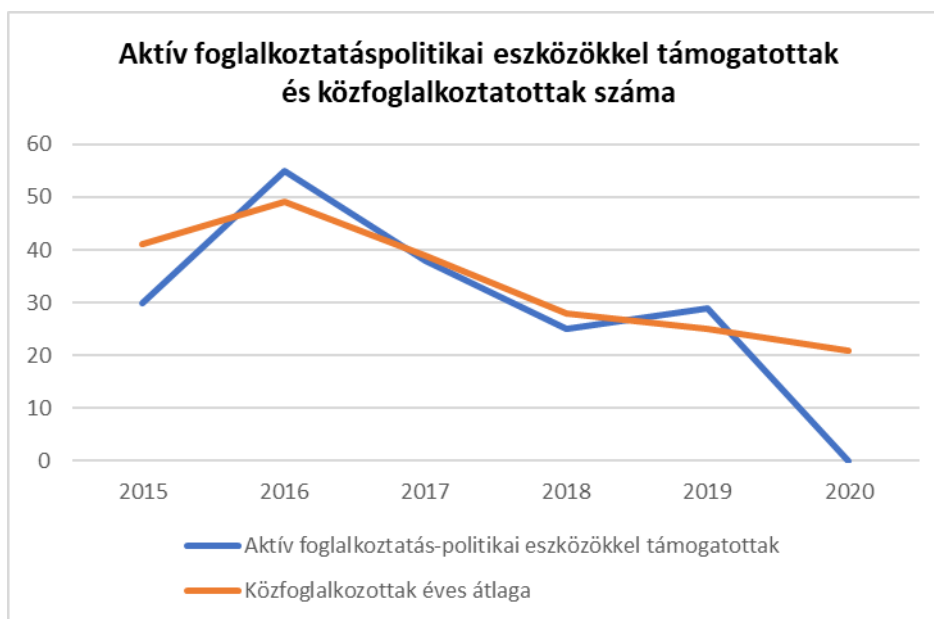
A munkanélküliségi ráta megfelel az országos átlagnak, azonban a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma igen magas. A tartósan munkanélküliek magas száma tartósítja a szegénységet, hiszen ezek a családok csak egy minimális összegű ellátásban részesülnek. Az ilyen családok életszínvonala hosszú időn keresztül nem kielégítő, mivel a legtöbb esetben nincsenek pénzügyi tartalékok, amivel pótolni lehetne a kieső jövedelmet.

c, közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

Az alacsony végzettséggel rendelkező aktív korú nem foglalkoztatott személyek egyik leghatékonyabb munkalehetősége a közfoglalkoztatás. A községben a közfoglalkoztatás keretein belül foglalkoztatottak aránya a nyilvántartott álláskeresőkhöz viszonyítva az egyes években eléri a 20- 30 %-ot.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	30	41
2016	55	49
2017	38	39
2018	25	28
2019	29	25
2020	n.a.	21

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A minél szélesebb körű foglalkoztatás érdekében az önkormányzat folyamatosan együttműködik a Heves Megyei Kormányhivatal Gyöngyösi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával. A közfoglalkoztatottak létszáma 2015-től egyre inkább csökken. Megállapítható, hogy az Önkormányzat kihasználja a közfoglalkoztatási program által nyújtott lehetőségeket, ezzel igyekszik, ezen réteg számára a kiszámítható jövedelem biztosításával életszínvonalukat növelni, valamint visszavezetni őket a munka világába. Közfoglalkoztatás során leginkább a közterületek és köztézmények takarítására, parkgondozásra kerül sor. Az önkormányzat a mezőgazdasági Startmunkaprogram keretén belül önkormányzati földterületen folytatott gazdálkodást, nagy segítséget nyújtva a helyi konyhának, akik átvették és feldolgozták a termelt zöldségfélét a helyi közösség számára.

Korábbi évek gyakorlata alapján a közfoglalkoztatásba való bevonás elsősorban az Önkormányzatnál valósult meg. Ez a szemlélet 2012. évtől jelentősen megváltozott és néhány éven keresztül az aktív korúak

ellátásban részesülő foglalkoztatást helyettesítő támogatáson lévő alacsony képzettségű személyek hosszabb időtartamra a Vízügyi Zrt- nél, vagy Egererdő Zrt-nél is munkaviszonyt létesítettek.

Ezen kívül a helyi székhelyű Dolina Forrás Nonprofit Kft. folyamatosan ad munkát 10 helyi munkanélküli lakosnak, akik konyhai kiegészítőket varrnak, mezőgazdasági gazdálkodást folytatnak, illetve közterület karbantartást is végeznek.

A városoktól való távolság nehezíti a munkájukat elvesztett munkavállalók elhelyezkedést. A foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetést jelent, hogy a munkáltatók, amennyiben lehetőségük van rá, elkerülik a közlekedés költségeinek megfizetését. A kiválasztás során, ezért egyik fő szempontként jelentkezik a munkahely és a munkavállaló lakóhelye közötti távolság.

d, a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.

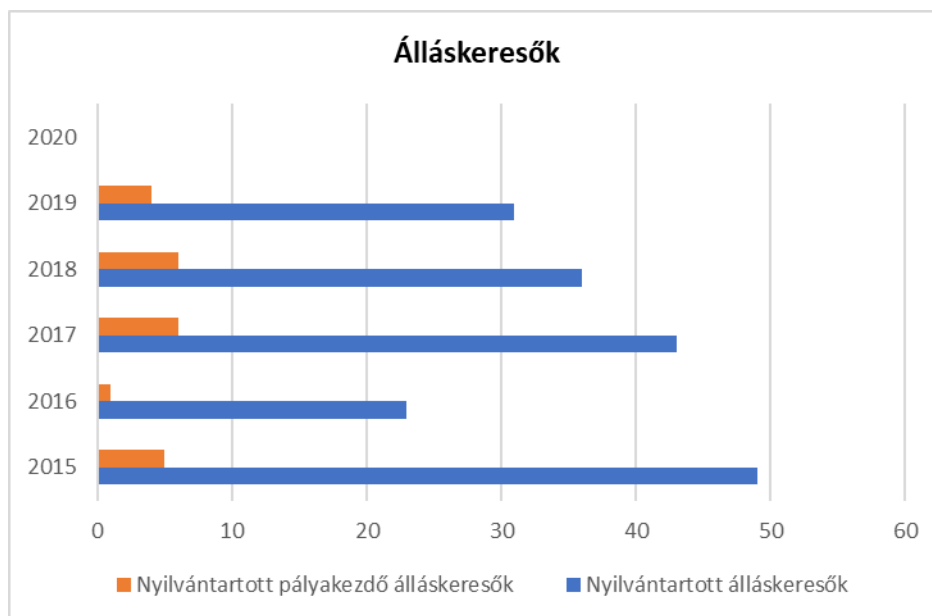
A közlekedési lehetőségekről elmondható, hogy a nem túl sok helyi munkalehetőség mellett a közeli vállalatok, vállalkozások elérhetősége saját gépjárművel, illetve autóbusz közlekedéssel is megoldható. Több munkahely saját autóbuszaival szállítja a dolgozókat a műszakbeosztásokhoz igazodva. Az egyik legközelebbi munkahely gépkocsival 10 perc, autóbusszal 35 perc alatt érhető el.

Az önkormányzat részt vesz a Nyári diákmunka programban, mellyel több helybéli fiatal munkalehetőséghez és jövedelemhez jut.

e, fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresőik száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresőik száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresőik száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	49	5
2016	23	1
2017	43	6
2018	36	6
2019	31	4
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen nincsenek a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok.

f, munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A településen munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások nincsenek.

g, mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A mélyszegénységben élőket jelenleg közfoglalkoztatás keretein belül tudja alkalmazni az önkormányzat évente néhány hónapra.

h, hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

„A munkaerőpiacon a romákat sújtó diszkrimináció leggyakrabban a munkára való jelentkezés során valósul meg. Természetesen arra is akadhat példa, hogy a roma munkavállalót alkalmazták, de a munkahelyen főnöke vagy esetleg kollégái cigány származása miatt olyan légkört teremtenek számára, amelyben hosszú távon nem képes megmaradni. Előfordul, hogy egy csoportos létszámleépítés során a munkáltató elsősorban és nagyobb számban a roma beosztottjaitól válik meg szívesebben. A munkaügyi diszkrimináció egyik speciális típusa a települési önkormányzatok által szervezett közhasznú-, közcélú munkák keretében megvalósuló hátrányos megkülönböztetés. Ennek egyik formája, amikor a munkára kötelezett romákat kizárólag a „legalantasabb” munkák (utcaseprés, szemétszedés, ároktisztítás) elvégzésére kötelezik iskolai végzettségtől függetlenül, míg a közhivatalokban (polgármesteri hivatal), közintézményekben (iskola, óvoda) kizárólag nem romák dolgozhatnak. Találkoztunk olyan esettel is, amikor a romákat a közhasznú foglalkoztatás során munkaszerződés, megfelelő munkaruha, szerszámok,

és védőital nélkül dolgoztatták, embertelen körülmények között. Végezetül, említsük meg a roma társadalmat feltűnően nagy arányban sújtó fekete foglalkoztatást, melynek során a kiszolgáltatott roma brigádok az embert próbáló körülmények között, sokszor lakóhelyüktől több száz kilométerre elvégzett munka után fizetség nélkül kénytelenek hazatérni.” ... „A gyakorlatban előfordulhat, hogy meghatározott speciális foglalkoztatási jellemzők miatt, szükséges a munkavállalók között megkülönböztetést tenni, de ez nem jelentheti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését. Ilyen, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés, ha azt a munka jellege vagy természete indokolja. Megengedett továbbá a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezet jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.” (Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Iroda, <http://www.neki.hu/kiadvanyok/valtozasok/diszkriminacioafoglalk.htm>)

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

Vécs településen a magukat romának valló emberek a közfoglalkoztatásban ugyanolyan munkafeltételek között, ugyanúgy a rendelkezésükre álló eszközökkel dolgoznak, mint a magukat nem romának vallók. A dolgozók együtt, csoportban kötelesek elvégezni a rájuk bízott munkát. Sem a közfoglalkoztatás alatt, sem egyéb foglalkoztatás terén Vécsen eddig még soha nem volt példa hátrányos megkülönböztetésre. Erre vonatkozóan sem bejelentés, sem vizsgálat nem volt az Önkormányzattal szemben.

i, digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

Az önkormányzat az igények felmérése után megkeresi a pályázati és egyéb lehetőségeket arra, hogy minél szélesebb körben hozzáférést tudjanak biztosítani a digitális, informatikai ismeretek megszerzéséhez minden korosztály számára.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető támogatásokat.

A 2013. január 1-jét követően létrejött járásokkal megváltoztak a korábbi szociális hatáskörök, több szociális szolgáltatás is a Polgármesteri Hivataltól a járási hivatal hatáskörébe került.

A Járási Hivatal hatáskörébe került: időskorúak járadéka /Szt. 32/B. § alapján/, ápolási díj megállapítása /Szt. 41. §; Szt. 43/A. § alapján /, közgyógyellátás /Szt. 50. § (1-2) bekezdései alapján/, egészségügyi szolgáltatás igénybevétele céljából szociális rászorultság megállapítása / Szt. 54. § (1)/, szociális rászorultság igazolásáról hatósági bizonyítvány kiállítása /Szt. 54. § (2) bekezdése /, lakcímnnyilvántartás – lakcímbjelentés, lakcímváltozás. (Bár ez utóbbi a párhuzamos hatáskörnek köszönhetően szinte teljes mértékben az önkormányzatoknál történik) A járási hivatal hatáskörébe kerülő gyámhatósági ügyek a 331/2006. Korm.r. alapján: védelembe vételi ügyek, ideiglenes elhelyezés.

2015. január 1-jén hatályba lépő, az egységes jogalkalmazást elősegítő változások

1. Általános szabályok: A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. § (1) bekezdés d) pontjának *dd)* alpontja, azaz közeli hozzátartozók fogalmának a 18 év alatti gyermek szempontjából történő meghatározása kiegészült a gyermek azon testvérével, aki egyébként a közeli hozzátartozók körébe tartozó gyermek fogalmának megfelel.

2. Ápolási díj: Pontosításra kerülnek a más rendszeres pénzellátásban is részesülő ápolási díjra jogosult személyek részére megállapítandó ápolási díj összegének számítási szabályai, mivel a korábbiakban nem volt egyértelmű, hogy ilyen esetben az ápolási díj összegéből a megállapított rendszeres pénzellátás bruttó vagy nettó összegét kell-e levonni. A módosítás értelmében az ápolási díj havi összege az ápolási díj bruttó összegének és a jogosult részére folyósított más rendszeres pénzellátás havi bruttó összegének a különbözete. Az új rendelkezéseket az ápolási díj megállapítása iránt 2015. január 1-jét megelőzően

benyújtott, de 2014. december 31-éig el nem bíralt kérelem alapján indult ügyekben is alkalmazni kell. A 2015. január 1-jét megelőzően megállapított ellátás esetében az ápolási díj 2015. december 31-ét követő első felülvizsgálatkor kell alkalmazni.

3. Közgyógyellátás: A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III. 27). kihirdetés előtt álló módosítása rendelkezik a követendő eljárásról abban az esetben, ha a közgyógyellátásra jogosult számára 1000 Ft-ot el nem érő gyógyszerköltsége okán egyéni gyógyszerkeret nem került megállapításra, azonban az időközben bekövetkezett változások miatt gyógyszerköltsége már eléri az 1000 Ft-ot. A pontosítás egyértelművé teszi, hogy ilyen esetben a gyógyszerkeret felülvizsgálatára lehetőség van, mivel a felülvizsgálathoz szükséges 1000 Ft-os gyógyszerköltség-változást nem az eredeti, tényleges gyógyszerköltségéhez, hanem a 0 Ft-os összegű gyógyszerkerethez viszonyítva kell vizsgálni

AZ EGYES ELLÁTÁSOKT ÉRINTŐ VÁLTOZÁSOK:

1. Aktív korúak ellátása

1.1. Rendszeres szociális segély

A rendszeres szociális segély 2015. március 1-jétől ebben a formában nem része a szociális ellátórendszernek, a jogosulti kör – az átalakítást követően – más ellátásokra válhat jogosulttá. Azon személyek aktív korúak ellátására való jogosultságát, akik részére 2015. március 1-jét megelőzően rendszeres szociális segélyre való jogosultság került megállapításra a jegyzőnek 2015. január 1. és 2015. február 28. között, az Szt. 2015. március 1-jén hatályos rendelkezései alapján felül kellett vizsgálni. A felülvizsgálat eredményeként 2015. március 1-jétől a korábban rendszeres szociális segélyre jogosult személyek ellátásra való jogosultsága a következők szerint alakult: amennyiben a felülvizsgálat során a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak számára előírt együttműködést nyilatkozatban vállalták, foglalkoztatást helyettesítő támogatásra lettek jogosultak: a nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betöltők, és az Szt. 2015. február 28-án hatályos 37. § (1) bekezdés d) pontja szerinti személyek (önkormányzat rendeletében foglalt feltételek szerinti jogosultak).

Az újonnan bevezetendő egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra lettek jogosultak: az Szt. 2015. február 28-i szabályai szerint egészségkárosodottak és a 14 év alatti gyermekük felügyeletét másképp biztosítani nem tudók. Az új ellátásra való jogosultságot 2015. március 1-i kezdőnappal lehetett megállapítani.

2015. február 28-ával meg kellett szüntetni azon, az Szt. 2015. február 28-án hatályos 37. § (1) bekezdés d) pontja szerinti, illetve a nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betöltő személy aktív korúak ellátására való jogosultságát, aki a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személyek részére előírt együttműködési kötelezettség teljesítését nem vállalta.

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra való jogosultság, illetve az ellátás összegének megállapítása során figyelemmel kellett lenni arra, hogy az ellátás havi összegének számítása a rendszeres szociális segélynél alkalmazott szabályhoz képest annyiban eltér, hogy az ellátás az öregségi nyugdíjminimum 90%-a helyett 92%-áig egészíti ki a családi jövedelmet.

1.2. Az aktív korúak ellátásával kapcsolatos hatáskör változás

2015. március 1-jétől az aktív korúak ellátása a járási hivatal hatáskörébe került. A 2015. március 1-jén a jegyzőnél aktív korúak ellátásával összefüggésben, folyamatban lévő, valamint a 2015. február 28-áig meg nem szűnt vagy jogerős határozattal meg nem szüntetett aktív korúak ellátásával összefüggő ügyekben a járási hivatal járt el.

Az aktív korúak ellátásával összefüggésben a jegyző által kezelt adatok és működtetett adatbázisok kezelésére, illetve működtetésére 2015. március 1-jétől az illetékes járási hivatal jogosult.

2. Lakásfenntartási támogatás és adósságkezelési szolgáltatás

Az ellátások szabályai 2015. március 1-jétől kikerültek az Szt.-ből, ettől az időponttól kezdődően biztosításuk nem lett kötelező. Az önkormányzatok ettől kezdődően a települési támogatás keretében

biztosíthatnak támogatást a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, illetve a hátralékot felhalmozó személyek számára.

3. Méltányossági közgyógyellátás

Az ellátás szabályai 2015. március 1-jétől kikerülnek az Szt.-ből, ettől az időponttól kezdődően biztosítása nem kötelező. Az önkormányzatok a települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a gyógyszerkiadások viseléséhez.

4. Méltányossági ápolási díj

Az ellátás szabályai 2015. március 1-jétől kikerültek az Szt.-ből. Az ellátás biztosítása az települési önkormányzatok számára jelenleg sem kötelező. Az önkormányzatok a települési támogatás keretében ellátást biztosíthatnak a 18. életévét betöltött tartósan beteg személy ápolását, gondozását végző hozzátartozók részére.

5. Települési támogatás

Az önkormányzatok által biztosított ellátás neve 2015. március 1-jétől egységesen települési támogatás lett. E támogatás keretében az önkormányzatok az általuk támogatandónak ítélt, rendeletükben szabályozott élethelyzetekre nyújthatnak támogatást. Az önkormányzat kötelezettsége abban áll, hogy a települési támogatásról rendeletet alkosson. Annak eldöntése, hogy e támogatás keretében milyen célokra, mely feltételek teljesülése esetén milyen összegű támogatást nyújt, teljes mértékben az önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozik. Az Szt. által szabott egyetlen kötelezettség az, hogy a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. A létfenntartást veszélyeztető élethelyzet, a létfenntartási gond meghatározása az önkormányzat jogosultsága, hasonlóan az ilyen helyzetekben nyújtandó támogatás összegének meghatározásához.

Az Szt. a települési támogatás keretében biztosítandó juttatások körét csak példálózóan sorolja fel:

Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen

- a) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- c) a gyógyszer-kiadások viseléséhez,
- d) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

Az Szt. szabályozása szerint a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatást más jogszabály alkalmazásában lakásfenntartási támogatásnak kell tekinteni.

Pénzbeli és természetbeni szociális támogatások:

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- **Pénzbeli ellátások:** időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, átmeneti segély, temetési segély.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.
- **Természetbeni ellátás** továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

A települési önkormányzat a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a szociálisan rászorultak részére a törvényben meghatározott pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, valamint más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat. A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az elmúlt években többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület az egyes szociális ellátásokról szóló 16/2013. (XII.12) évi rendeletébe, ezt követően 2015. március 01-től hatályos települési támogatásokról és az egyéb szociális ellátásokról szóló 4/2015. (II.19.) rendeletébe, majd a jelenleg

hatályban lévő települési támogatásokról és az egyéb szociális ellátásokról szóló 6/2021. (X.22.) önkormányzati rendeletébe épített be.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást nyújtó ellátást (a továbbiakban: személyes gondoskodás) az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat. Az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. A szociális alapszolgáltatások közé falugondnoki, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás tartozik.

A településen szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés működik.

Munkaerő-piaci szolgáltatások:

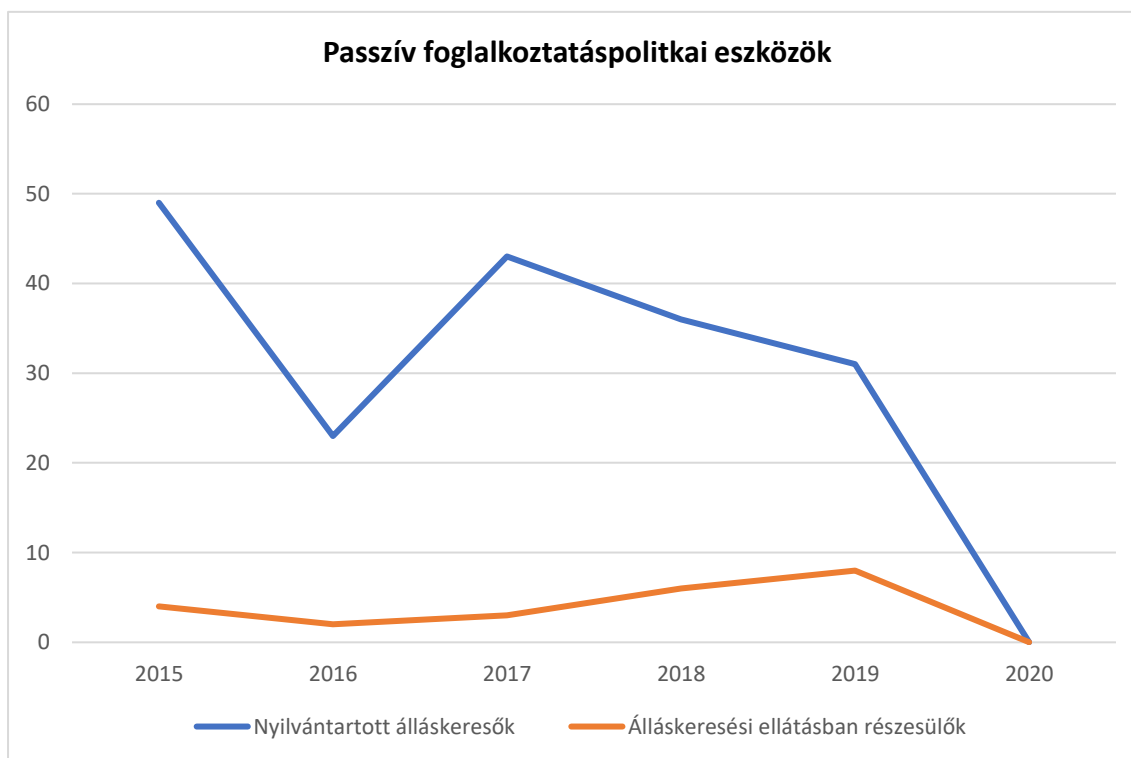
Az Ft. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat. Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

- a) munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térégi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

A településen mind az aktív korúak száma, mind az álláskeresési segélyben részesülők száma a vizsgált évek alatt csökkent. Mindkét esetben a nyilvántartottak száma változó, hol emelkedés, hol csökkenés jellemzi. A kormányzat munkahelyteremtő programjainak köszönhetően Vécsen is egyre többen tudnak elhelyezkedni, ezáltal folyamatosan csökken a regisztrált munkanélküliek száma. Az egyre gyarapodó munkalehetőségnek köszönhetően az aktív korúak közül sokan döntenek a munkahely váltás mellett, jobb anyagi vagy munkahelyi körülmények reményében. A két munkahely közötti időszakra sokan veszik igénybe a foglalkoztatási hivatalok által nyújtott álláskeresési járadékot, ezzel is magyarázható a nagyobb létszám.

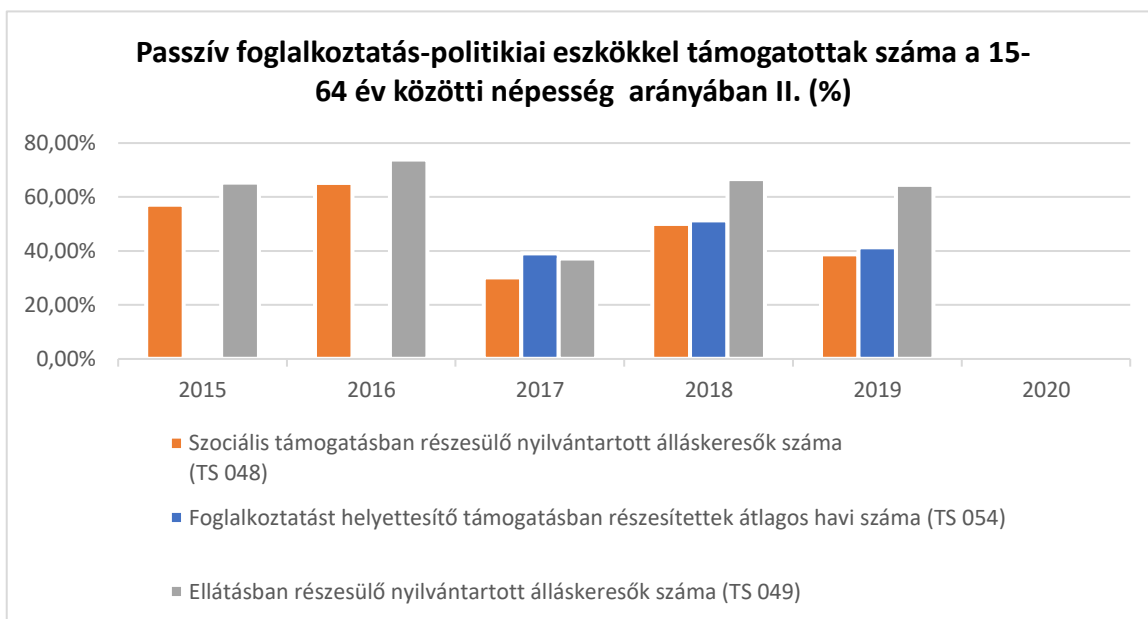
3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	49	13,03%	4	8,16%
2016	23	6,10%	2	8,70%
2017	43	11,17%	3	6,98%
2018	36	9,21%	6	16,67%
2019	31	8,14%	8	25,81%
2020	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	28	57,14%	n.a.	-	32	65,31%
2016	15	65,22%	n.a.	-	17	73,91%
2017	13	30,23%	17	39,14%	16	37,21%
2018	18	50,00%	18	51,31%	24	66,67%
2019	12	38,71%	13	41,35%	20	64,52%
2020	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	2
2018	3
2019	2
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

A munkanélküliségi ellátási formák igénybevétele évről évre stagnál, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma csökkenést mutat, a vizsgált öt év alatt mintegy felére csökkent a támogatásban részesülők száma.

A nyilvántartott álláskeresők számát vizsgálva látható, hogy 2019. évben az 31 fő álláskeresőből 8 fő álláskeresői járadékra jogosult, 2 fő kap egészségkárosodási és gyerekefelügyeleti támogatást, 13 fő pedig foglalkoztatást helyettesítő támogatást. A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a 2019-ben 8 fő álláskereső nem részesül semmilyen ellátási formában. Ezek a személyek vagy jövedelmi helyzetük alapján, vagy azon szabályozás miatt kerülnek ki a szociális ellátó rendszerből, hogy egy családból egy időben csak egy személy jogosult igénybe venni a Járási Hivatalnál az ellátást.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Igen lényeges az Ebktv. 26. §-ának (3) bekezdésének figyelembe vétele a lakhatási helyzet, illetve a szegregátumok vizsgálata és a megfogalmazandó intézkedések során. A rendelkezés rögzíti, hogy „a lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.” Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek. Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani.

A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

Az elégtelen lakhatási körülményekkel jellemezhető lakás meghatározásához a következők nyújtanak segítséget: Az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Bizottsága (General Comment No. 4, the UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights) 1991-ben egy indoklást adott ki, melyben értelmezte a megfelelő lakás fogalmát, amely bármely ország lakáspolitikájának kiinduló pontja kell, hogy legyen. Ez a következő elemeket tartalmazta:

1. lakhatás jogi biztonsága, azaz védelem az erőszakos kilakoltatás ellen;
2. alapszolgáltatásokhoz és infrastruktúrához való hozzáférés (ivóvíz, energia, szennyvízcsatorna, fűtés, világítás, stb.);
3. megfizethetőség (a lakhatással kapcsolatos költségeknek olyan szinten kell lennie, hogy más alapvető szükséglet kielégítését vagy megszerzését ne veszélyeztesse);
4. lakás alapvető minőségi és mennyiségi elemei (alapterület, fűtés, stb.);
5. biztosítani kell az elesett csoportok lakáshasználatának lehetőségét (idősek, gyerekek, mozgáskorlátozottak, halálos betegek, HIV fertőzöttek, természeti katasztrófák áldozatai, stb.);
6. elhelyezkedés (a megfelelő lakásnak olyan helyen kell lennie, amely lehetővé teszi a munkába járást, valamint egészségügyi szolgáltatás, iskola, és egyéb szociális szolgáltatások igénybe vételét);
7. kulturális megfelelés (a lakás megépítési módjának és az építéshez használt anyagoknak alkalmasnak kell lennie a kulturális identitás és különbözőség kifejezésére). Az ezen tényezőknek meg nem felelő lakásokat tekintjük elégtelen lakhatási feltételeknek.

A településen a nyilvántartott adatok alapján 2015 – 2019. években 374 lakás céljára használt ingatlan van. Elégtelen lakhatási körülményekre vonatkozóan pontos adatok nem állnak rendelkezésre, azonban kijelenthető, hogy vannak rossz állapotú ingatlanok, melyek sok esetben lakatlanok.

Vécs településen hajléktalan személyek ellátására nem volt szükség, azonban amennyiben ilyen igény jelentkezne, akkor Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulás révén a hajléktalanok ellátása is megoldottá válna Gyöngyösön a Hajléktalanok Gondozóházában.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása.

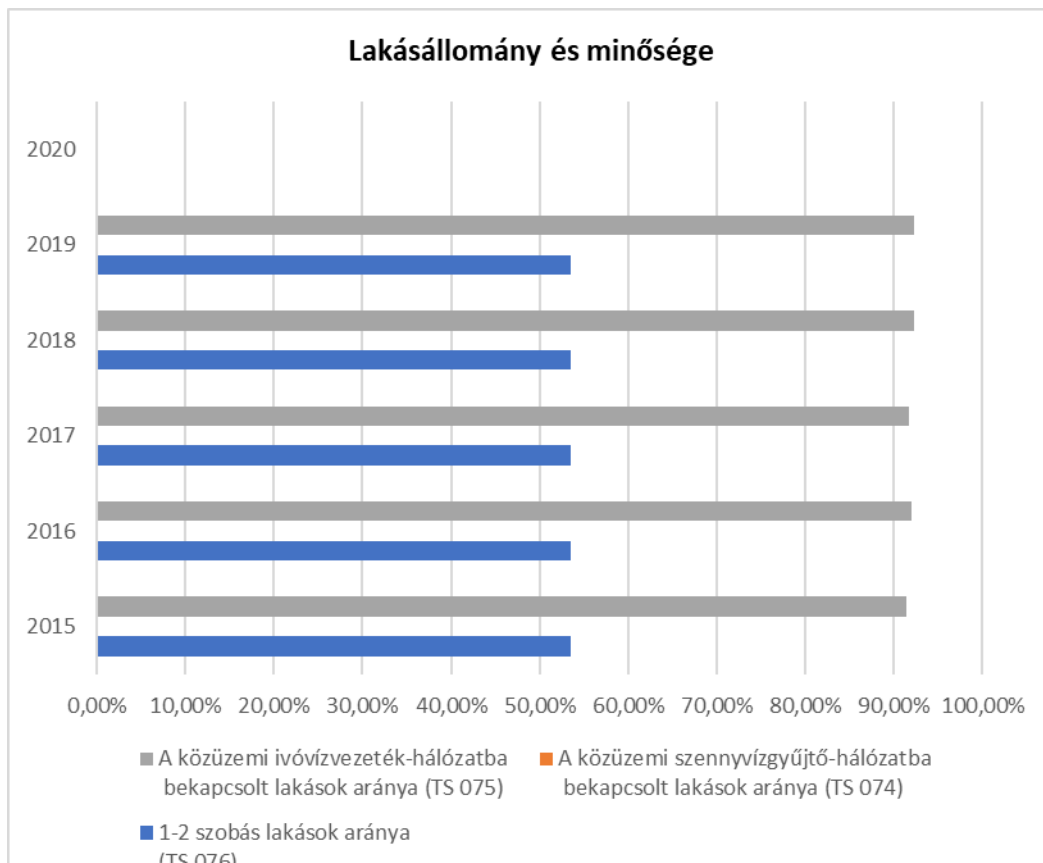
A település lakosainak lakhatását segíti a havonta nyújtott települési lakhatási támogatás. A rászoruló családok számára megállapított összeg az igénylők jövedelmétől függően természetbeni támogatásként került átutalásra a szolgáltatók felé. A Heves Megyei Vízmű Zrt. , valamint az MVM Mátra Energiakereskedelmi Zrt. részére történő közvetlen utalással meg kívánjuk akadályozni a családok szolgáltatók felé történő eladósodását, valamint a kiegyenlítetlen számlák felhalmozását.

Jelenleg 2 igénylő esetében a víz, illetve 30 igénylő esetében az áramszámla utalására kerül sor a támogatás keretében.

A lakosság lakhatásával kapcsolatos eladósodásról szintén nem állnak rendelkezésre pontos adatok, de elmondások alapján valószínűsíthető, hogy a szolgáltatók több háztartásban kikapcsolták az áramot és gázt, valamint a kedvezőtlen hitelfelvételek miatt az ingatlanok árverezésre, illetve a Nemzeti Eszközkezelő részére történő felajánlására is több esetben sor került.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2015	374	n.a.	n.a.	53,48%	-	91,44%
2016	374	n.a.	n.a.	53,48%	-	91,98%
2017	374	n.a.	n.a.	53,48%	-	91,71%
2018	374	n.a.	n.a.	53,48%	-	92,25%
2019	374	n.a.	n.a.	53,48%	-	92,25%
2020	n.a.	n.a.	n.a.	-	-	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A lakásállomány számadatai állandóak a vizsgált években, ez azt mutatja, hogy új lakásépítés, illetve elbontás nem volt.

a, bérlakás-állomány

A lakásállomány feltérképezésénél a bérlakás állomány vizsgálata, illetve a lakáscélra nem használt lakóingatlanok vizsgálata során megállapítható, hogy önkormányzati szociális bérlakás nincs a településen, helyi önkormányzati eszköz nem áll rendelkezésre a helyzet megváltoztatására.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2015	374						
2016	374						
2017	374						
2018	374						
2019	374						
2020	n.a.						

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b, szociális lakhatás

Nem releváns.

c, egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nem releváns.

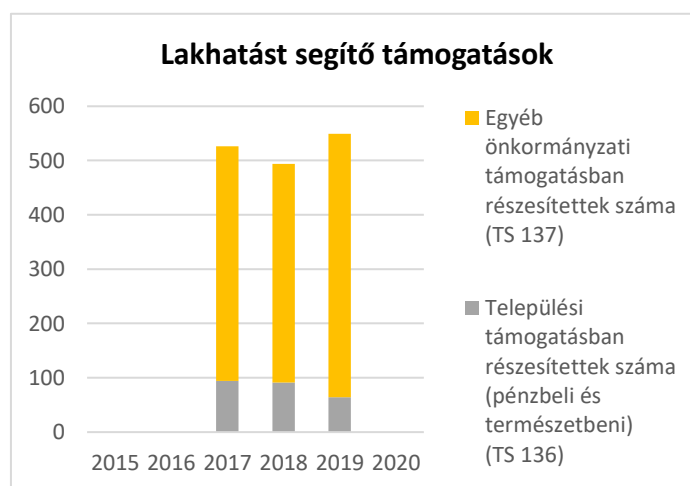
d, elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Nem releváns.

e, lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	94	432
2018	91	403
2019	64	485
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f, eladósodottság

Nem releváns.

g, lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település külterületén és nem lakóövezetben 1 db lakóingatlan van. A megközelíthetősége a településről megfelelő, részben burkolt úton, részben földúton lehetséges.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Vécs településen telep és szegregátum nincs. Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességen belül legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%. A szegregátumoknak két típusa van:

- a településbe ágyazódó szegregált területek
- a településtől elkülönült, alapvetően nem lakóterületekbe ékelődött szegregátumok.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az egészségügyi szolgáltatás vizsgálatakor megfigyelhetjük, hogy településen biztosított a helyi lakosság számára az orvosi alapellátás, azonban gyermekorvosi rendelés nincs. Betöltetlen orvosi praxis a községben nincs. Szakellátás igénybevételére Gyöngyösön van lehetőség.

Az egészségügyi ellátás az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi,
- védőnői ellátás,

biztosított.

A továbbiakban a településen megtalálható egészségügyi szolgáltató rendszer

- gyógyszerár
- orvosi szolgáltatás
- védőnői szolgálat

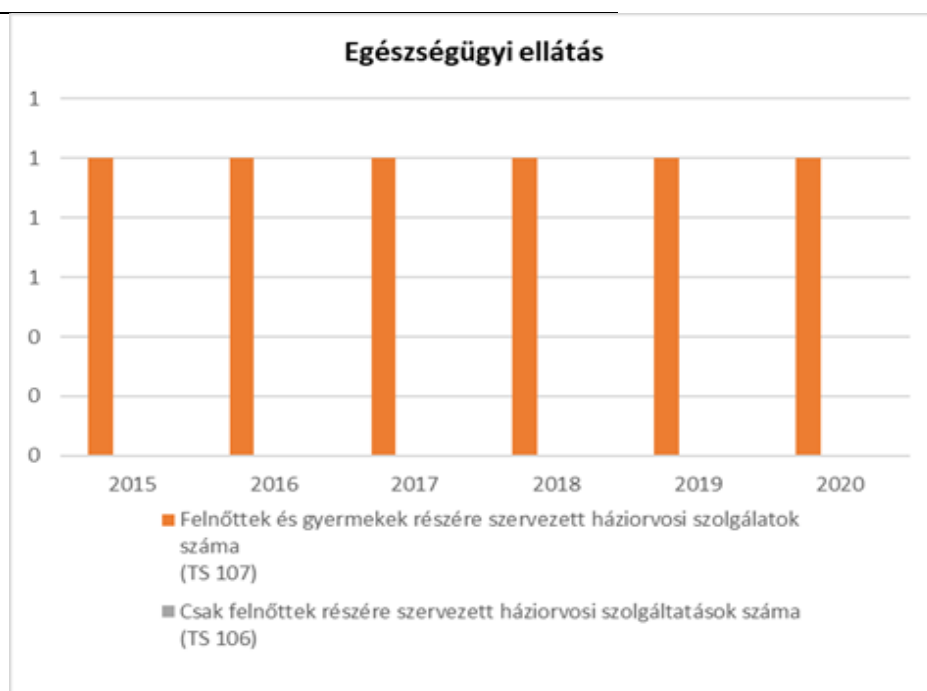
bemutatása következik.

A településen egy gyógyszerár működik, ami heti két alkalommal van nyitva. A községben egy védőnő látja el a terhes gondozással és gyermekekkel kapcsolatos egészségügyi teendőket, ezen területen sincs betöltetlen álláshely. Fogorvosi szolgáltatás a településen nem biztosított, ezt a szomszéd településen tudják igénybe venni a betegek.

a, az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közfogygyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	1	n.a.	n.a.	1	30	n.a.
2016	1	n.a.	n.a.	1	32	n.a.
2017	1	n.a.	n.a.	1	n.a.	4
2018	1	n.a.	n.a.	1	n.a.	3
2019	1	n.a.	n.a.	1	n.a.	2
2020	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adat

Orvosi ellátás van a településen, a háziorvos hetente 2 alkalommal délelőtti rendel. Felnőtt és gyermek betegeket egyaránt ellát, gyermekorvos nincs.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás.

Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt:

1. alanyi jogon
2. normatív alapon
3. méltányossági alapon.

A rászorultság megállapításánál a gyógyszerek havi költségének meghatározása fontos. A 2013. évtől az önkormányzatnál már csak a méltányossági alapon történő megállapítás jogköre maradt meg.

Látható, hogy önkormányzatunk területén az igazolvánnyal rendelkezők száma kiegyenlített, de sajnos az utolsó négy évben nem rendelkezünk adatokkal. Vécsen a települési támogatások között nem szerepel méltányossági közgyógyellátás.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi. Megállapítása 2013.01.01-jétől a Járási Hivatal hatásköre.

Az ápolási díjban részesülők száma évről évre csökkenést mutat.

b, prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzájárulás

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során. Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát. Az egészségügyi mutatók viszonylag pontos képet adnak a település egészségügyi helyzetéről.

Vécsen az alábbi lehetőségek vannak megelőző vizsgálatok igénybevételére:

- méhnyakrák-, mind az emlőszűrés, melyet a védőnő lát el
- kötelező védőoltások, melyekből egy gyermek sem maradt ki
- az önkormányzat által biztosított szociális étkeztetés megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak
- évenként megrendezésre kerül az Egészségnap, ahol minden érdeklődő vérnyomás-, vércukor mérésen vehet részt, valamint hasznos tanácsokat kap az egészséges életmóddal kapcsolatosan
- a család- és nővédelmi gondozás (Eütv., családtervezés, fogamzás előtti gondozás, genetikai tanácsadás, várandós szoptatós anya gondozása) a védőnői feladatellátás keretében biztosított a településen.

Betöltetlen háziorvosi, védőnői státusz nincs. A vizsgált időszakban az ellátásban megjelentek száma arányos a település lakónépessége számának változásával.

A Vöröskereszt Területi Szervével együttműködve évente véradásra kerül sor, melynek során több helyi lakos érzi szívügyének a másoknak történő önzetlen segítségnyújtást.

c, fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Egészségügyi szakellátás helyben nem biztosított. Ezeket az ellátásokat a szomszédos településeken, illetve a 20 km-re lévő Gyöngyösön és Egerben lehet igénybe venni. Fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés is a városokban biztosított.

d, közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A vécsi önkormányzat által biztosított közétkeztetés esetében kiemelkedően fontos szempont, hogy megfeleljen az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. Az önkormányzati intézményekben biztosított közétkeztetés rendszeres ellenőrzés alatt áll - szakember bevonásával -, hogy azok kínálata és az ételek minősége mennyiben felel meg az általuk ellátott korosztályok egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. Az önkormányzat által működtetett konyhán megfelelő végzettség birtokában ezzel foglalkozó, a témában jártas szakemberek állítják össze a menüt, illetve szakács végzettségű konyhai dolgozók készítik el a fentiekben részletezett szempontokat figyelembe véve az ételeket.

Az önkormányzat a konyha korszerűsítését is nagyon fontos célként tűzte ki maga előtt. Az egészséges étkezés mellett fontos, hogy gazdaságosan tudják elkészíteni az ételeket. Ez mind az energiahatékonyságban, mind az idő tekintetében jelentős előrelépés lenne. Ezt az önkormányzat a pályázati lehetőségek kihasználásával kívánja megvalósítani.

e, sportprogramokhoz való hozzáférés

Vécs sajnos kevés lehetőséget kínál a szabadidő hasznos eltöltésére, így a sportolásra is. A település vezetése – az éves gazdálkodás lehetőségei alapján – anyagi támogatással, ösztönzőkkel támogatja a sportélet előmozdítását, amely jelenleg leszűkül a futball támogatására. Fontos lenne egyéb sportszakosztályok működtetése is, hogy a mozogni vágyók lehetőséget kapjanak a sportolásra. Az Önkormányzat feladatául tűzte ki, hogy tovább ösztönzi az egészséges, mozgás-gazdag életmód kialakítását az ifjúság körében.

f, személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szolgáltatások biztosítása során cél az ellátottak szociális biztonságának megteremtése, az ellátás minőségének javítása, valamint olyan mértékű térítési díj meghatározása, mely alkalmas arra, hogy az idősek és betegek számára ellátások elérhetővé váljanak.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz az Abasári Szociális és Gyermejjóléti Intézményfenntartó Társulás biztosítja a település minden lakosa számára az egyenlő esélyű hozzáférést.

Az alábbi személyes gondoskodást nyújtó ellátások biztosítottak a településen:

- szociális étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,

A szociális étkezés, házi segítségnyújtás terén 3 szociális gondozónő látja el a feladatot a településen. A gondozói munka keretében az ellátottakat rendszeresen, igényüknek megfelelően látogatják, intézik a bevásárlást számukra, gyógyszerek kiváltását és egyéb ház körüli kisebb feladatokat.

A családsegítés és gyermekjóléti szolgálat feladatait 2016-tól a Domoszlói Szociális Alapszolgáltatási Központ Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat látja el.

g, drogprevenciós szolgáltatások

Az önkormányzat néhány alkalommal szervezett drogprevenciós előadást, ahol szakemberek hívták fel a jelenlévők figyelmét a drogfogyasztás veszélyeire, a megelőzés fontosságára, illetve arra, hogy mi a teendő akkor, ha a szűk környezetünkben, családukban ilyen jellegű probléma merül fel. Tájékoztatást nyújtottak az elérhető segítségnyújtásokról, hívható telefonszámokról.

Az önkormányzat a jövőben is tervezi a hasonló tájékoztató, prevenciós előadás megtartását.

h, hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Vécs Községi Önkormányzat esetében bejelentés, panasz eddig nem volt a szolgáltatásnyújtásokkal kapcsolatban.

i, előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások nincsenek.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2015	0
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0

Forrás: Önkormányzati adat

A településen népkonyha nem működik.

3.7 Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

Egy közösség életében kiemelt szerepe van annak, hogy az adott településen milyen kezdeményezések, fejlesztések születnek arra vonatkozóan, melyek az állampolgárok életminőségét javítják, élhető és kedvező lakókörnyezetet biztosítanak. Az adott közösség lakói számára a jó közérzet megteremtéséhez és fenntartásához hozzájárul, hogy mennyire elérhetők humánszolgáltatások, a gyermekjóléti, - szociális - és egészségügyi ellátások, a gyermekek nevelését, oktatását biztosító óvoda, iskola, közművelődés, sport egyéb szabadidős tevékenységek.

a, közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2018)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	van	805	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adat

A településen a Művelődési Ház áll a helyi lakosok rendelkezésére kulturális vagy egyéb célú rendezvény megtartására.

A közösségi könyvtár is a lakosok rendelkezésére áll, hetente 10 órában várja az olvasni vágyó gyermekeket, felnőtteket, időseket. A könyvek között minden korosztály megtalálhatja az érdeklődésének megfelelő olvasnivalót. Emellett könyvtári programok szervezésére is lehetőség van.

b, közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A képviselő-testület évente legalább egy alkalommal közmeghallgatást tart, ahol a lakosok elmondhatják véleményüket, problémáikat és kérdéseket tehetnek fel a testületnek. Természetesen igény szerint lehet több alkalommal is falugyűlést tartani.

c, helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

d, a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Vécs Községi Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a hagyományok ápolására, melyet a jövő nemzedék számára is fenn kíván tartani, ennek érdekében többféle programot szervez.

Az önkormányzat egyes feladatai ellátása során együttműködik a helyi civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, egyházzal.

Az évente megrendezett falunap is sok érdeklődőt vonz, színvonalas programokkal és egy-egy adag ebéddel várja az önkormányzat az helyi lakosokat. Júliusban Szent Anna védőszentünk napjára búcsút tart a katolikus egyház, ahol a vallási ünnep mellett kirakodóvásár és több egyéb szórakozási lehetőség nyújt kikapcsolódást.

e, helyi lakossági önszerveződések.

A formális, intézményi keretek között megvalósuló kezdeményezések mellett Vécsen találunk civil szervezeteket is, melyek próbálnak aktívan részt venni a közösségi, kulturális életben. Kiemelkedő munkát végez mind a Vécsi Sportegyesület, mind a Polgárőr Egyesület, akik szinte minden helyi rendezvényen részt vesznek és segítkeznek.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen jelenleg helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik partneri viszonyban Vécs Községi Önkormányzattal. Olyan programokat próbál megvalósítani, melyeknek célja az esélyegyenlőségi célcsoportok, kiemelten a romák és a mélyszegénységben élők támogatása, az őket érintő esetleges hátrányos megkülönböztetés megszüntetése és számukra az egyenlő hozzáférés jogának biztosítása. Fő feladatuknak, küldetésüknek a hagyományőrzést tekintik, a roma integráció megvalósítását.

A hagyományos roma tánc fennmaradását a helyi Piros Rózsák Hagyományőrző Táncsoport próbálja tovább vinni és átadni a fiatalabb nemzedék részére. A roma gyermeknek kirándulásokat szerveznek, amelyek felejthetetlen élményeket nyújtanak számukra. Roma napot tartanak, ahol színvonalas programok várják az érdeklődőket. Élelmiszer-csomaggal segítenek a rászorult roma családokon, anyagiilag támogatják a helyi óvodásokat és iskolásokat a tanévkezdéskor. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat fontos tevékenysége az érdekképviselés, az információnyújtás, a tanácsadás és a hivatalos ügyek intézésében történő segítségnyújtás.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Iskolázatlanság csökkentése, képzésekben való részvételre ösztönzés	A Foglalkoztatási Osztállyal együttműködve képzési lehetőségek kihasználtságának növelése, az induló képzésekkel kapcsolatban a helyi lakosság információval történő hatékonyabb tájékoztatása
	A tartós munkanélküliség és hátrányos helyzetek generációkon keresztül történő átöröklése.	Szociális szolgáltatások bővítése, felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.
	A romákra vonatkozóan nem állnak rendelkezésre reprezentatív adatok az egyes területek meghatározásához.	A roma lakosság bevonásával helyi adatgyűjtés, melynek során az egyes célcsoportok száma, összetétele meghatározhatóvá, mérhetővé válik.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekek helyzetének elemzéséhez szükséges az alábbiakban ismertetett definíciók és szabályozások ismerete.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont).

A védelemben vétele a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelemben vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelemben veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

❖ Pénzügyi és természetbeni ellátások:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- a gyermekétkeztetés,
- a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- az otthonteremtési támogatás.

❖ A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a gyermekjóléti szolgáltatás,
- a gyermekek napközbeni ellátása,
- a gyermekek átmeneti gondozása.

❖ A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- az otthont nyújtó ellátás,
- az utógondozói ellátás,

- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.
- ❖ A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:
 - a) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
 - b) a védelembe vétel,
 - c) a családbafogadás,
 - d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
 - e) a nevelésbe vétel,
 - f) a nevelési felügyelet elrendelése,
 - g) az utógondozás elrendelése,
 - h) az utógondozói ellátás elrendelése,
 - i) a megelőző pártfogás elrendelése.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	319	341	660	48,33%	51,67%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			31		4,70%
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012,)	55	62	117	8,33%	9,39%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016,)	10	10	20	1,52%	1,52%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

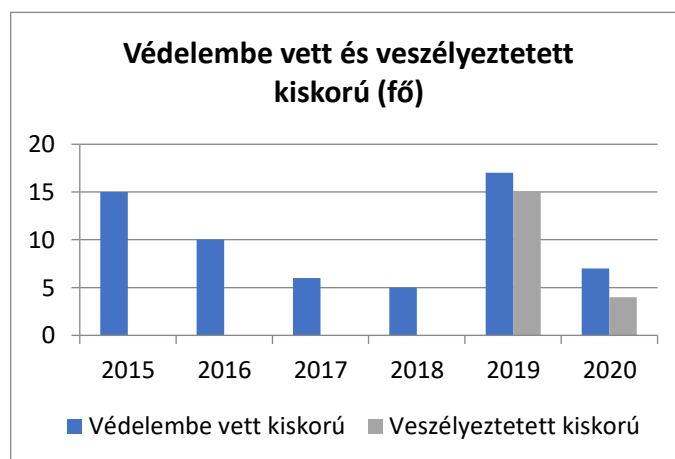
a, veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Vécs demográfiai mutatóit vizsgálva megállapítható, hogy a 2015. évtől kezdődően nő a gyermekszületés. 2020. évben a 18. életévüket be nem töltött gyermekek száma 168 fő, melyből hátrányos helyzetű 62 fő az összes kiskorú számához viszonyítva 36,9 %. Az a nagyon magas arány arra enged következtetni, hogy a gyermekek majdnem fele olyan családban él, ahol a hátrányos helyzet megállapításának kritériumai közül legalább egy fennáll. Vagy a szülő alacsony iskolai végzettsége, vagy az alacsony foglalkoztatottsága, vagy az elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény. Sajnos az a legjellemzőbb, hogy nemcsak egyik, hanem ezek közül több – akár mindhárom – fennáll a gyermeket nevelő családban.

A gyermekszegénység rendkívül összetett jelenség. A szegénységben élő gyermekeknek kisebb esélyei vannak a mindennapi élet számos területén, hiszen az anyagi források hiánya miatt a tanuláshoz, szórakozáshoz szükséges eszközök nem állnak rendelkezésre, lakhatásuk, étkezésük nem szolgálja egészséges fejlődésüket. A szegénységben élő gyermekek esélyeinek javítására átfogó, célzott és egymásra épülő intézkedések sorozatára van szükség.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2015	15	n.a.
2016	10	n.a.
2017	6	n.a.
2018	5	n.a.
2019	17	15
2020	7	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adat

A településen sajnos minden évben szükség van védelembe vételre, legmagasabb értéket a 2019. év mutatja, itt az 17 gyermeket vettek védelembe.

A veszélyeztetettség több formája ismert. A kialakulás okai közül leggyakoribb a gyermek szociális helyzete, családi problémák, nem megfelelő életvitel, tanulási, - mentális és viselkedési zavarok, agresszív magatartás. A veszélyeztetett kiskorúakkal és családjaikkal a kapcsolattartást a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családgondozója biztosítja. Ez az érték szintén 2019-ben éri kiemelkedően magas volt, majd a következő évben csökkenést mutat.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet:

A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében **hátrányos helyzetű** az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül **halmozottan hátrányos helyzetű** az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. **Halmozottan hátrányos helyzetű** az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

2014. november 4-i hatállyal a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek fogalma és e tény fennállásának megállapítása, a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben került szabályozásra. **Hátrányos**

helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll: - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a gyám legmagasabb iskolai végzettsége alapfokú- (az alacsony iskolai végzettség igazolása a kérelmen megtett önkéntes nyilatkozattal történik); - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülők bármelyike vagy a gyám a szociális törvény szerinti aktív korúak ellátására (foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély) jogosult vagy a kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván a munkaügyi központ- (az alacsony foglalkoztatottság fennállását az eljáró hatóság ellenőrzi); - a gyermek az eljárás során felvett környezettanulmány szerint félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek. **Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek:** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében fenti három körülmény közül (alacsony iskolai végzettség; alacsony foglalkoztatottság; elégtelen lakókörnyezet, lakókörülmeny) legalább kettő fennáll. A jegyzői gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítására irányuló eljárás során- az ügyfél erre irányuló kérelme esetén- megvizsgálja a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását is.

b, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény:

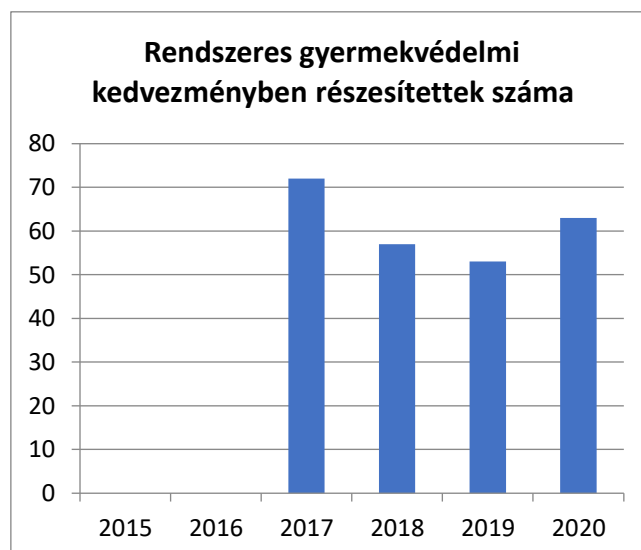
A település jegyzője - a jogosultsági feltételek fennállása esetén - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt állapít meg 1 éves időtartamra, annak igazolására, hogy a kérelmező családjában élő gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 19. § (1) bekezdésének a.), b.) és c.) pontja szerinti kedvezményekre:

- a Gyvt. 151. § -ban meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének,
- a Gyvt.20/A. §-ban meghatározott évi kétszeri, 2021. évben 6000 Ft/fő (alap összegű), illetve 6500 Ft/fő (emelt összegű) pénzbeli támogatás
- és a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	72
2018	57
2019	53
2020	63

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

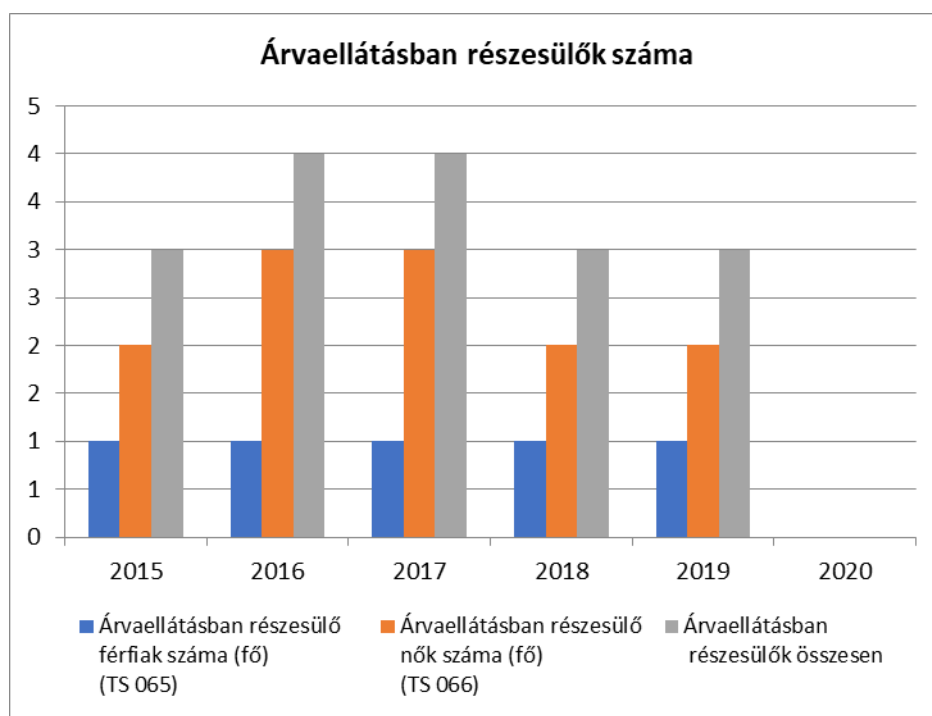

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma a vizsgált időszakban folyamatosan változott, évről évre hol emelkedik, hogy csökken a létszám. 2020. évben 29 család 63 gyermeke részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. A kiskorú gyermekek közül 28 fő 6 év alatti, 32 fő 7 és 13 életév közötti, 3 fő pedig 14 és 18 életkor közötti. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő 29 családból 7 szülő egyedülállóként neveli gyermekét, ami azt jelenti, hogy a családok mintegy negyedében csonka családban nőnek fel a gyermekek.

c, a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	1	2	3
2016	1	3	4
2017	1	3	4
2018	1	2	3
2019	1	2	3
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok 2020. évre vonatkozóan:

Kelengyetámogatás

Az Önkormányzat 6/2021.(X.22.) önkormányzati rendeletének 7. §-a alapján a vécsi lakos szülők kérelemre, gyermekük születése esetén gyermekenként 20.000 Ft kelengyetámogatásban részesülnek.

Óvodakezdési és iskolakezdési támogatás

Az óvodakezdéssel, illetve iskolakezdéssel kapcsolatban alkalmanként jelentkező többletkiadás fedezésére az önkormányzat települési támogatást nyújt kérelemre, óvodába, illetve általános iskolába, nappali tagozaton közép- és felsőfokú oktatási intézménybe járó vécsi lakcímmel rendelkező gyermekek szüleinek. A támogatás mértéke egységesen 15.000 Ft gyermekenként.

2020-ban 21 óvodás és 80 iskolás gyermek részesült támogatásban, ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

d, a gyermekétkeztetés

2016-ban a települési önkormányzat kötelező feladatává vált az iskolai szünidő, valamint a bölcsőde és óvoda zárva tartása esetén a szünidei gyermekétkeztetés biztosítása, melyre a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek jogosultak ingyenesen. A szünidei gyermekétkeztetés a déli meleg főétkezés elsősorban helyben fogyasztásra történő biztosítását jelenti, de ha erre – elsősorban az alkalmas helyiség hiánya miatt – nincs lehetőség, a szünidei gyermekétkeztetés az étel elvitelével vagy a gyermek számára történő kiszállításával is biztosítható. A gyermek előre nem látható hiányzása, betegsége, egyéb akadályoztatása esetén a számára biztosított étel elvitelét a szülője, más törvényes képviselője számára lehetővé kell tenni. Az el nem fogyasztott vagy el nem szállított étel más rászoruló gyermekek részére átadható helyben történő elfogyasztásra vagy elvitel formájában. A szünidei gyermekétkeztetést a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 7. melléklete szerint igényelheti a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek szülője, más törvényes képviselője.

2020-ban a szünidei gyermekétkeztetés keretében 63 gyermek részesült déli meleg főétkezésben.

Gyermekétkeztetés megoldásának módjai:

2020-ban az óvodai étkeztetés már a család jövedelme alapján történt.

Ingyenes étkeztetésre jogosultak:

- nagycsaládosok gyermekei ingyen étkezhetnek, azaz ahol 3 vagy több gyermeket nevelnek
 - azon családok gyermekei is ingyen étkezhetnek, ahol tartósan beteg, vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelnek
 - minden olyan család összes gyermeke ingyen étkezhet, amely családokban az egy főre jutó nettó jövedelem nem éri el a mindenkori minimálbér 130%-át.
- A szülőnek nyilatkozatot kell benyújtani a bölcsőde vagy az óvoda vezetőjéhez.

e, magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

Nem releváns.

f, állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nem releváns.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A kérdés nem releváns, Vécse településen szegregált, telepszerű lakókörnyezet nincs.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A helyi ellátórendszer keretén belül a településen hatékonyan működik a gyermekjóléti szolgálat, valamint a gyermekek védelmét szolgáló feladatok ellátásra kerülnek. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. Ezen a területen kiemelt jelentősége van a megelőzésnek, ezért a preventív gyermekvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézmények szakmai programjában megtalálható.

a, védőnői ellátás jellemzői

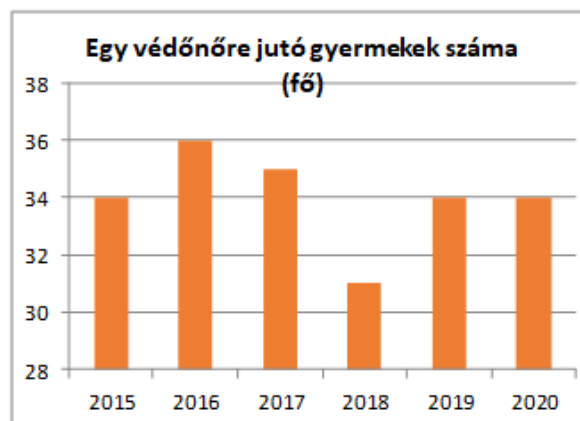
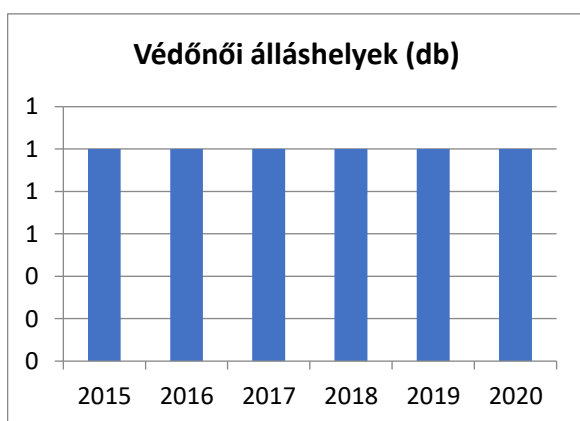
Vécse a Mentor-Humán Egészségügyi Szolgáltató Kft. részéről megbízással egy védőnő látja el és szervezi a gyermekek egészségügyi szűrését heti egy alkalommal. A Védőnői Szolgálat felszereltsége az előírásnak

megfelelő. Akadálymentes, tiszta, tágas tanácsadó várja a gondozott családokat a minél hatékonyabb és kényelmesebb szolgáltatás nyújtása érdekében. A Védőnői szolgálat feladata: a családok gondozása, melynek során más ellátórendszerekkel együttműködve segíti a családokat, hogy egészségi állapotukat a számukra elérhető legmagasabb szinten megőrizzék és fejlesszék. A védőnői gondozás alapvető módszere a tanácsadás, családlátogatás. Feladata: egészségfejlesztés, egészségnevelés, feltárás, elemzés, intézkedés, szűrés, valamint ezekkel a munkákkal összefüggő tevékenység dokumentálása.

A védőnőre jutó gyermek száma 35 fő körül állandósul, ide a születésüktől tartoznak a gyermekek az óvodás éveik befejezéséig. Mivel iskola nincs helyben, az iskolás gyermekek az adott iskolájuk településéhez tartoznak.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	1	34	34
2016	1	36	36
2017	1	35	35
2018	1	31	31
2019	1	34	34
2020	1	34	34

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b, gyermekorvosi ellátás jellemzői

A településen gyermekorvosi szolgálat nincs, a felnőtt háziorvos látja el a körzetébe tartozó gyermekeket is.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	1	0	0	0	0
2016	1	0	0	0.	0
2017	1	0	0	0	0
2018	1	0	0	0	0
2019	1	0	0	0	0.
2020	1	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatok

c, 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A településen bölcsőde, családi napközi nem működik.

Az óvodai nevelés és ellátottság 2020. évi adatai a következő táblázatok alapján kerülnek bemutatásra.

Kisvakond óvoda:

Az óvodai férőhelyek száma kielégítő, a jelentkező igényeket jelenleg ki tudják elégíteni, ezért helyhiány miatt nem kerül sor a gyermekek felvételének elutasításra. Az óvoda épületének infrastrukturális ellátottsága jó, a tárgyi eszközök adottak a megfelelő színvonalú és hatékony gondozáshoz, neveléshez. Napközbeni ellátás során magas képzettségű óvodapedagógusok segítik a kicsiket. Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében az épület akadálymentesített. A halmozottan hátrányos gyermekek ellátása kiemelkedő jelentőséggel bír az óvodában. Az óvodapedagógusok fontos feladatuknak tekintik a hátrányos környezetből érkező gyermekek részére a követendő értékek közvetítését, viselkedésminták átadását, hátrányaik kiegyenlítését. 2020. 12.31-én az óvodába járó 23 gyermek közül 1 fő volt hátrányos helyzetű (HH) és 9 fő volt halmozottan hátrányos helyzetű (HHH).

A vizsgált időszakban látható, hogy a 3-6 éves korú gyermekek létszáma 16 és 20 fő között váltakozik, nagyobb eltérést nem mutat. Meg kell jegyezni, hogy ennél a számnál több az óvodába beírt gyermekek száma. Ennek az az oka, hogy már 3 éves kor előtti gyermekek is járnak óvodába, hiszen a szabályok alapján 2,5 éves koruk után óvodai jogviszonyt létesíthetnek. Emellett vannak olyan gyermekek, akik már betöltötték a 6. életévüket, de még óvodába járnak.

Az óvoda fűtésének korszerűsítése régóta az önkormányzat tervei között szerepel, keresik a pályázati lehetőségeket a megvalósítására, hiszen a gyermekek egészséges fejlődése a lehető legfontosabb szempont.

d, gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A családgondozó és az óvoda hatékonyan működnek együtt, probléma esetén közösen igyekeznek megoldani a helyzetet. A gyermekjóléti szolgálat szolgáltatásai ingyenesek és a működése nem hatósági, hanem szolgáltató jellegű segítségnyújtáson alapszik. A segítségnyújtás főbb formái: információ közvetítés, tanácsadás, segítő beszélgetés, ügyintézés, érdekvédelem, mentális gondozás, életviteli tanácsadás. Kapcsolatot tart a gondozott családokkal, az intézmény munkatársaival, más segítő szakmák képviselőivel, az intézmény szakmai munkáját segítő szakemberekkel, társintézményekkel.

e, gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0

A településen bölcsőde egyelőre nem működik, de az önkormányzat az igények felmérése után minden lehetőséget megkeres a megvalósítás érdekében.

f, gyermekvédelem

Minden gyermek, aki egy kicsit is jobban igényli az odafigyelést, bekerül a megfigyelési rendszerbe. A nyilvántartott gyermekek többnyire rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek. A szülők anyagi segítséget kapnak, hogy anyagi okok miatt hátrányos helyzetbe kerülő gyermeküket saját családjában, környezetében, viszonylag anyagi biztonságban nevelhessék. Az óvoda és a gyermekvédelemmel foglalkozó szakember a lehetőségekhez mérten igyekszik maradéktalanul gondoskodni az arra rászoruló gyermekekről.

g, krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A hátrányos helyzet kialakulása hátterében általában anyagi problémák, ebből következően a nem megfelelő nevelés, gondozás, elhanyagolás, illetve egészségügyi okok állnak. Sajnos gyakori az egyszülős családban nevelkedő gyermek, így, ha a szülő munkanélkülivé válik, a család teljesen kiszolgáltatott, kilátástalan helyzetbe kerül, főleg anyagiilag. Ilyen esetben fontos, hogy a szülőket tájékoztassák, hová fordulhatnak segítségért, mindenféle támogatási lehetőségekre felhívják figyelmüket. Fontos a jó kapcsolat kialakítása a szülőkkel, hogy probléma esetén merjenek segítséget kérni, ne várják meg, amikor már nagy lesz a baj.

h, egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az óvodai nevelés biztosítja a gyermekek számára a biztonságos, vidám, családias légkört. Ehhez azonban szükséges az otthoni jó környezet biztosítása is. Ezért fontos a szülők nevelése is, lehetőséget és példát mutatva számukra. Év elején az óvoda közös szülői értekezletet tart, ahol a szülők tájékoztatást kapnak az óvoda működéséről. Az óvodában fontosnak tartják az egyéni bánásmód elvének megvalósítását is, hogy differenciáltan foglalkozzanak a felzárkóztatásra, fejlesztésre szoruló gyermekekkel, de a tehetséges gyermekek egyéni gondozására is szakítanak időt. Minden óvónő törekszik arra, hogy minél előbb felfedezze a gyermekeknél a személyiségfejlődési problémát, nehezen nevelhetőséget, testi, szellemi fejlődésben való elmaradást. Legfontosabb, hogy a szülő lássa, gyermekét szeretik, óvják, védik az óvodában, amit tesznek, segítő szándékkal teszik. Az időben orvosolt apró gondok megelőzhetik súlyos problémák kialakulását.

i, gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskorú gyermekek és az 1-8. évfolyamon tanulók ingyenesen jogosultak étkeztetésben részesülni. 50%-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosult a vonatkozó jogszabályok alapján az a tanuló, aki tartósan beteg, testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, három- vagy többgyermekes családban él. A nyári gyermekétkeztetés az utóbbi években jelentősen átalakult. Kötelező nyújtani azoknak a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére, akik ezt a szünidőben igénylik (ez vonatkozik a tavaszi, őszi és téli szünetre is.) A közétkeztetéssel kapcsolatban problémák településünkön nincsenek, az óvoda konyháján működtetett helyi ételmezés esetében mindig biztosított az életkor-specifikus étrend. Továbbá biztosított a megfelelő tápértékkel bíró étkezés, illetve a diétás étkeztetés lehetősége is annak figyelembe vételével, hogy a közétkeztetéssel kapcsolatban az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 50. § (3) bekezdése kimondja: a közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani. A Gyvt. 41. § (1) értelmében a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerőpiaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

j, eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

A különböző gyermekcsoportok közötti programok azonosak.

k, hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Hátrányos megkülönböztetéssel, az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével kapcsolatos eljárásra eddig nem volt szükség.

l, előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

Előnyben részesítési kötelezettség azt jelenti, hogy ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat. Etnikai alapú óvodai és iskolai szegregáció, elkülönítés településünkön nincs, és lehetőség sincs rá.

A település Önkormányzata minden évben iskolakezdési, illetve óvodakezdési támogatást nyújt az általános iskolásoknak, középiskolásoknak és a felsőoktatásban résztvevőknek, valamint az óvodáskorúaknak is.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő gyermekek, tanulók:

- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló (Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók: sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók: beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul. Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Általános iskolai feladatellátás

A településen évek óta már nem működik általános iskola. A helyi általános iskolás korú, illetve iskolakötelezett gyermekek túlnyomó része a szomszédos településre, a Kiszánai Szent Imre Általános Iskolába jár. Vécsről szervezeten, helyközi közlekedés igénybevételevel jutnak át a tanulók Kiszánára. Az iskola technikailag jól felszerelt, akadálymentes. Vécs, Verpelét és Feldebrő községből veszik igénybe a tanulók az általános iskolai oktatást Kiszánán.

a, a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A helyi óvodában 2020. évben az összes gyermek létszámhoz képest a HH gyermekek 4,4%-ot, a HHH tanulók pedig 36 %-ot képviselnek.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	3	
Óvodai férőhelyek száma	25	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7:00 - 16:00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	július közepétől augusztus közepéig 4 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	1	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Mivel helyi általános iskola nincs, az iskolai feladatellátásokról szóló táblázatok nem relevánsak.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2015		n.a.	n.a.
2016		n.a.	n.a.
2017		n.a.	n.a.
2018		n.a.	n.a.
2019		n.a.	n.a.
2020		n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulóknak számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2016	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2017	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2018	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2019	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2020	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2015	7	26
2016	1	61
2017	1	61
2018	19	35
2019	19	38
2020	4	58

Forrás: TeIR, KSH Tstar

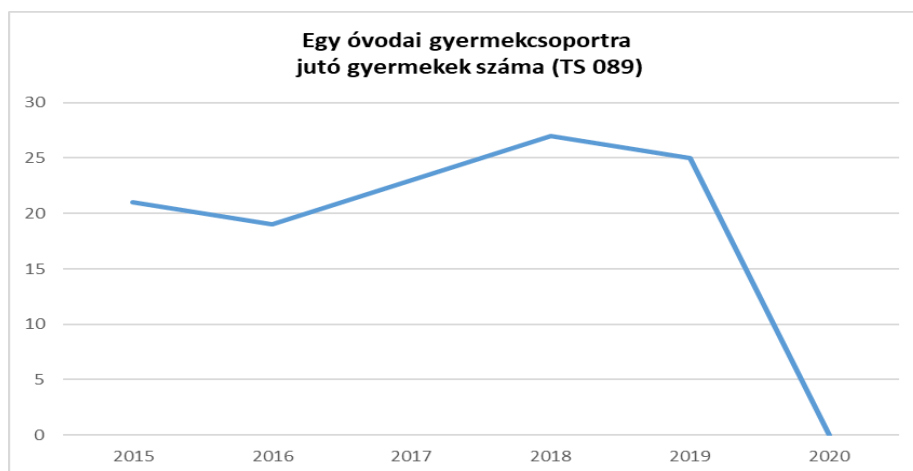
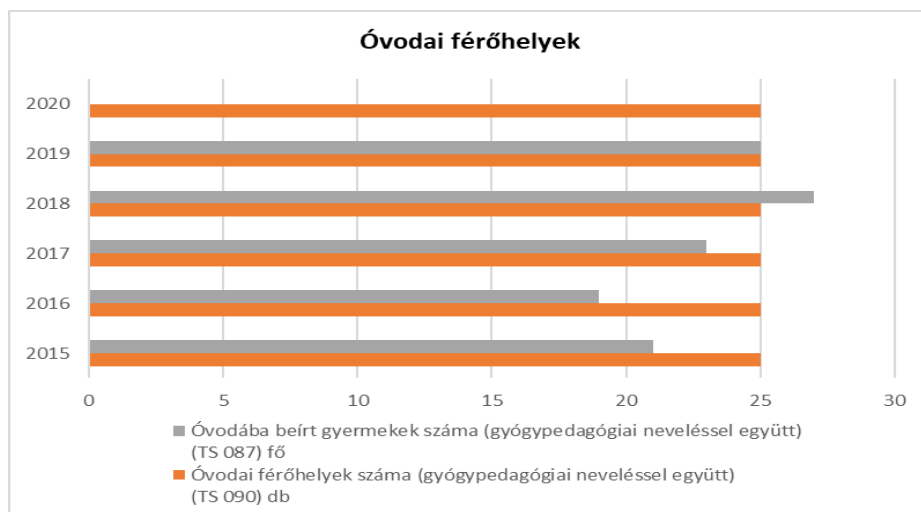

b, a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A településen nincsenek ilyen kiegészítő szolgáltatások.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015	20	1	25	1	21	n.a.	n.a.	21
2016	17	1	25	1	19	n.a.	n.a.	19
2017	20	1	25	1	23	n.a.	n.a.	23
2018	16	1	25	1	27	n.a.	n.a.	27
2019	20	1	25	1	25	n.a.	n.a.	25
2020	21	1	25	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	-
2015/2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	-
2016/2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	-
2017/2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	-
2018/2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	-
2019/2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	-
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2014/2015	n.a.
2015/2016	n.a.
2016/2017	n.a.
2017/2018	n.a.
2018/2019	n.a.
2019/2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c, hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények közötti szegregáció

Hátrányos, illetve szegregációs megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az óvodában soha nem fordult elő.

d, az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

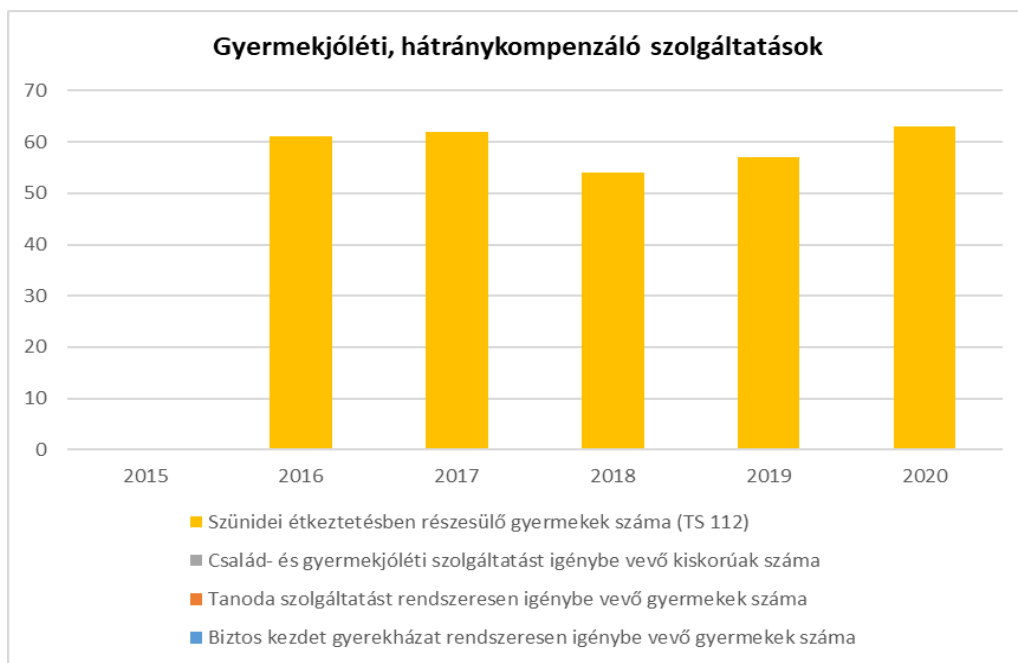
Nincs adat.

e, pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nincsenek hátránykompenzáló juttatások a településen a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók részére.

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	61
2017	n.a.	n.a.	n.a.	62
2018	n.a.	n.a.	n.a.	54
2019	n.a.	n.a.	n.a.	57
2020	n.a.	n.a.	n.a.	63

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Gyermekek	A család működését zavaró és gátló okok száma (anyagi helyzet, család szétesés, egyedülálló szülőstb.) veszélyeztetettség megemelkedett.	A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek számának emelése, továbbképzése, ennek érdekében pályázatok figyelése. Családi programok szervezése.
	Óvodások, iskolások fejlesztése	A külön fejlesztésre szoruló gyermekek felzárkóztatása igény szerint fejlesztő pedagógus, gyógytornász, logopédus, pszichológus alkalmazásával

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,

· a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

A nemek közti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály tiltja, melyek közül a legkiemelkedőbb az Alaptörvény.

A férfiak és nők között, ennek ellenére még ma is sok területre kiterjed egyenlőtlenség, melynek okai között szerepel, a magyar társadalom által hagyományosnak tekintett családmódel, mely szerint a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerő-piacon.

A nők társadalomban betöltött szerepe az utóbbi évtizedekben folyamatos változáson ment keresztül. A szemléletváltás, az emancipáció, az önmegvalósítás mind szerepet játszott abban, hogy ma már a nők nem csupán a hagyományos szerepeket (gyermeknevelés, családellátás..... stb.) látják el, hanem egyre nagyobb számban családfenntartó szerepet is betöltenek. A nők gazdasági aktivitása egyre emelkedik, melynek következtében már nem csak a háztartásban és az anyaszerepben kell helyt állniuk, hanem a munkaerő-piac elvárásait is teljesíteni kell.

A munkaerő-piacon kialakult szegregáció következtében az egyes ágazatok között megfigyelhetők úgynevezett nőies és férfias szakmák. A munka-erőpiac követelményeihez, valamint munkáltatók elvárásaihoz a férfiak sokkal jobban tudnak alkalmazkodni, melyet még nehezítenek a nőkkel szemben kialakult sztereotípiák.

A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak:

- a 45 év feletti nők, a változó képzettségi követelmények miatt,
- a pályakezdők, a szakmai tapasztalat hiánya miatt,
- sokgyermekes családok, gyermeküket egyedül nevelők,
- a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A 2020. évi adatok alapján megállapítható, hogy a településen 341 fő nő él, ami az itt élő népesség 51,67 %-át jelent. A női lakosok közül az aktív korúak 200 főt tesznek ki, amely 58,87 %-ot jelent. A nők körében a foglalkoztatás 90,68 %-os, ez kedvezőnek számít. A munkanélküli nők száma 20 fő, ami 10%-os munkanélküliséget jelent.

A korábban bemutatott helyi adatok alapján megállapítható, hogy Vécse településen eltérés mutatkozik az országos adatokhoz képest, hiszen a vizsgálatokból megállapításra került, hogy több nő veszti el munkahelyét, mint férfi, és a tartós, azaz 180 napot meghaladó munkanélküliek számának vizsgálata során is megállapítható, hogy a nők ott is nagyobb számban voltak jelen. Viszont ez a tendencia 2019-ben megfordult, ekkor a nők száma kevesebb volt a férfiak számánál.

A nemek közti adatokat vizsgálva jól látható, hogy néhány százalékkal több lány születik, mint fiú. Az életkori csoportok további vizsgálata során a gazdaságilag aktív népesség között az arány már kiegyenlítődik. A látványos távolodás a férfiak és nők számát tekintve a 65 év felettiek esetében mutatkozik meg, hiszen az összlétszám 114 fő, a nők száma 69 fő (60,52%), még a férfiaké csupán 45 fő (39,48%). Az életkor emelkedésével ez a távolodás még inkább szembetűnőbb. A nők átlagosan magasabb életkort élnek meg, mint a férfiak.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös támogatást igényel, sokan nem rendelkeznek az öregségi nyugellátás megállapításához szükséges szolgálati idővel. A probléma megoldása céljából pozitív diszkrimináció került bevezetésre, melynek révén a 40 év ledolgozott jogviszony igazolása esetén a nyugdíjkorhatár betöltését megelőzően válhatnak öregségi nyugdíjasokká.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést,

tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni. Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

Vécsen a nőket foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közsféra és a szolgáltatási szektor. Jellemző, hogy leginkább a gyermeküket egyedül nevelő nők vannak gazdaságilag (és jogilag is) kiszolgáltatva. A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorulnak. Az önkormányzati munkahelyeken a várandós és kisgyermekes anyák visszatérése biztosított és támogatott. Az Önkormányzat esetében természetesen a munkakörök betöltésénél nem volt soha egyértelműen mérvadó a munkára pályázó neme, ugyanakkor a specifikus jellegű munkakörök egyértelműen megmutatják ezen a téren a különbségeket. Összességében elmondhatjuk, hogy az óvodapedagógusok mindegyike nő, illetve a Közös Önkormányzati Hivatal dolgozói között Vécsen nők találhatók.

a, foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

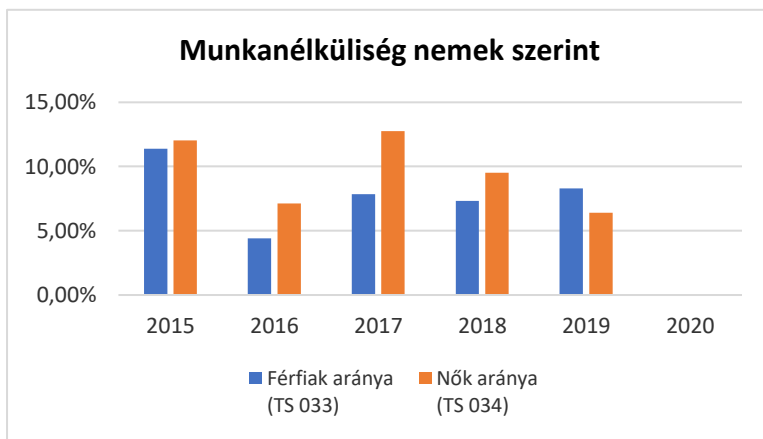
Fontos cél a nők esélyegyenlőségének érvényesítése, a munka és a családi élet összeegyeztetése. A gyermekvállalást követően a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerő-piacra való visszatérését, hiszen ezen évek alatt kopnak a szakmai ismeretek, egy-egy terület gyors változása, fejlődése során elavulttá válhat az addig megszerzett tapasztalat. Olyan célzott programokra lenne szükség, ami segítséget nyújtana abban, hogy a gyermekvállalás után zökkenőmentesen vissza tudjanak illeszkedni a munka világába (például nyelvtanfolyam vagy számítástechnika oktatás....stb.). A re-integráció sok esetben nem megy egyszerűen, hiszen nincs lehetőség részmunkaidős foglalkoztatásra, sem távmunkára, ami segítséget nyújtana.

A nők általában olyan nemzetgazdasági ágazatokban helyezkednek el, melyek alacsonyabb presztízsűek.

Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	11,37%	12,02%	11,70%
2016	4,41%	7,11%	5,76%
2017	7,83%	12,75%	10,29%
2018	7,31%	9,52%	8,42%
2019	8,29%	6,40%	7,35%
2020	n.a.	n.a.	0,00%

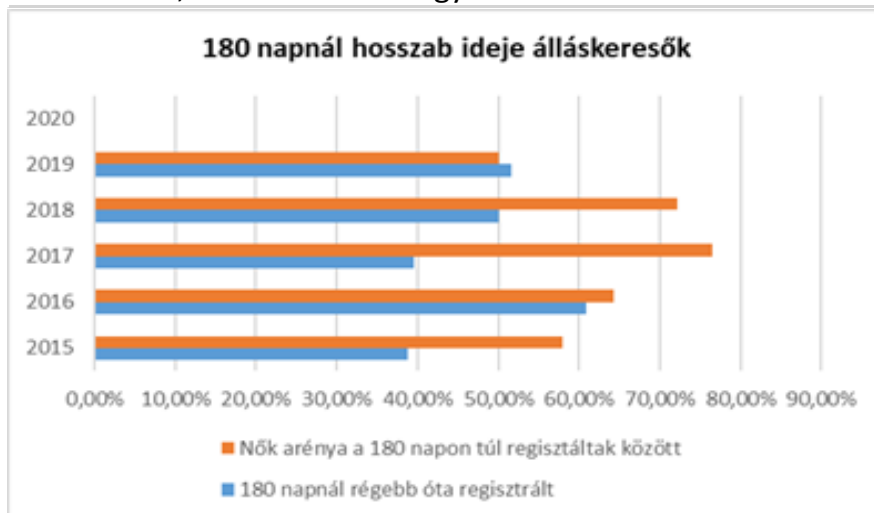
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)

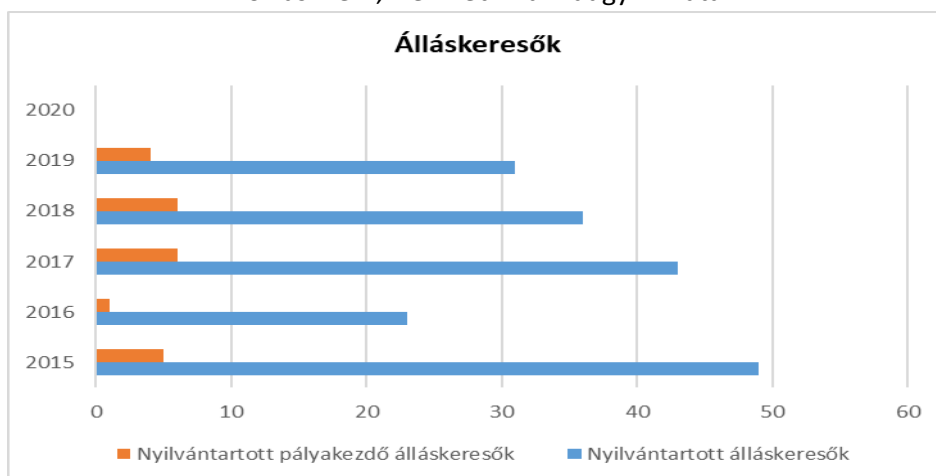
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél belül (TS 058)
	%	%
2015	38,78%	57,89%
2016	60,87%	64,29%
2017	39,53%	76,47%
2018	50,00%	72,22%
2019	51,61%	50,00%
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2015	49	5
2016	23	1
2017	43	6
2018	36	6
2019	31	4
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adatok alapján látható, hogy az aktív korú lakosságból milyen arányban érinti a munkanélküliség a nőket és a férfiakat. A munkanélküliek között a 2019. évet kivéve általában magasabb volt a nők száma, érdemes elgondolkodni, hogy miért lehetséges ez. A nők körében a munkanélküliséghez vezető okozati tényező lehet például: a településen található munkahelyek jellege, bölcsődei, óvodai férőhelyek hiánya, a településen élő munkanélküli nők alacsony iskolai végzettsége, stb.

b, nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Jelenleg nincsenek foglalkoztatást segítő és képzési programok a településen, de az elmúlt években a Munkaügyi Hivatal által szervezett képzéseken több nő vett részt. Ezek között volt 7-8. osztályos általános iskolai végzettséget adó, alapkompentencia, lakástextil-készítő tanfolyam, melyre több nőt sikerült beiskoláznia.

c, alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Nem rendelkezünk adatokkal.

d, hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Nem rendelkezünk adatokkal.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők munkapiacra történő visszatérésének esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A gyermekeknek biztosított ellátásokkal és munkapiacra visszatérő segítségével igazságosabb egyensúly kell teremteni a munka és a család között.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit

vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása. A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Családi gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában. A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést. A családi gyermekfelügyelet keretében két évestől négy éves korig gondozható gyermek.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem, vagy csak részben tudja megoldani.

Óvoda

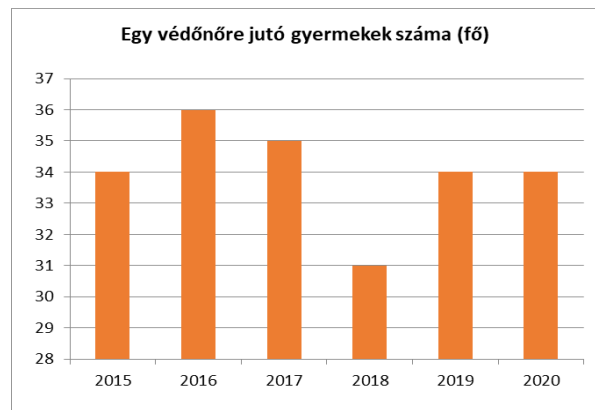
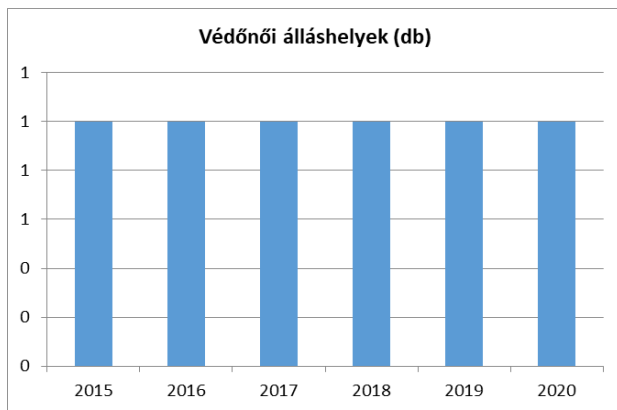
Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)14

Általános iskola

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

Sajnos a településen nem működik sem bölcsőde, sem családi napközi, így nem megoldott azon anyák gyermekeinek napközbeni felügyelete, akik gyermekük harmadik életévének betöltése előtt szeretnének visszatérni munkahelyükre. Ezt családon belül kell megoldaniuk, de az önkormányzat keresi a pályázati lehetőségeket a megvalósításra, hiszen reális igény lenne rá.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	1	34	34
2016	1	36	36
2017	1	35	35
2018	1	31	31
2019	1	34	34
2020	1	34	34
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok			

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket. A védőnők a magzatra káros, veszélyeztető magatartásról és a szűrővizsgálatról való távolmaradásról minden esetben jeleznek a gyermekjóléti szolgálat felé.

Minden intézményben évente több alkalommal végeznek tisztasági szűrést. A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családokkal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számával.

A településen egy védőnő látja el a korábban említett feladatokat, melynek során átlagosan 31-36 fő gyermeket kell figyelemmel kísérnie. Betöltetlen álláshely nincs.

A védőnő feladatellátásához a 0-5 éves korú gyermekek tartoznak és még az óvodai- iskolai szűrések és felvilágosító előadások, a terhes gondozás.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Nem jellemző, hogy hivatalos szervek tudomására jutna a családon belüli erőszak, ezek általában nem kerülnek ki a családból, hiszen sok esetben a félelemtől és a bosszútól való tartás miatt a nők inkább csendben tűrnek. Mind országosan úgy a településen is az ilyen erőszakos cselekedetek felderíthetetlenek maradnak. A jelzőrendszer tagjainak (pl. védőnő, rendőr, oktatási intézmények...stb.) nagy szerepe van abban, hogy amennyiben ilyen jellegű problémát tapasztalnak, akkor jelezzék a megfelelő szervek felé.

A településen nincs hivatalos tudomásunk arról, hogy nők vagy gyermekek családi erőszak áldozatává váltak volna.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Az Anyaoththonok gyermekeket és anyákat fogadnak az ország egész területéről. A családok önként kérhetik felvételüket. A jelentkezés oka lehet anyagi probléma (megélhetési nehézségek, rossz lakáskörülmények, albérlet felmondása), konfliktus, családon belüli erőszak, bántalmazás, titkolt terhesség, egyéb. Tudomásunk szerint viszont eléggé nagy a krízishelyzetben lévő nők várólistája, ezért sokszor nem tudnak azonnali segítséget nyújtani. Krízishelyzetben kerülő családok számára Gyöngyösön működő Családok Átmeneti Otthona nyújt átmeneti megoldást. A közelmúltban ilyen eset nem történt.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

2020-ban az önkormányzati képviselők körében 3 fő nő és 1 fő férfi képviselő volt, a polgármesteri tisztséget férfi töltötte be. A településen a közszférában - önkormányzat, közművelődés, egészségügyi és szociális ellátások területén - magasabb a női alkalmazottak száma, mint a férfiaké.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A gyermek születését követően az anyukák addigi aktív élete háttérbe szorul, csak a családjuknak élnek, az is előfordul, hogy magányosak, depressziósak lesznek. Az Önkormányzat pályázati lehetőségek kihasználásával törekedni fog arra, hogy a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésére olyan családbarát környezetet biztosítson, amely közösségi teret nyújt az anyukák és gyermekük számára. Színvonalas programok bővítésével különböző témákban lehetne az arra érdeklődőket mozgósítani, akik hasznosan kívánják eltölteni szabadidejüket. Ilyenek lehetnének a játszóház, gyermek- és családi programok, adok-kapok csereprogramok meghirdetése, különféle tanfolyamok, ahol az idősebb korosztály élettapasztalatainak átadásával segíthetné a fiatalokat.

A településen nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Nők	Kapcsolati erőszak előfordulása	Előfordulási esetek felkutatása, felvilágosító munka, foglalkozások szervezése
	A munkába történő visszatérés nehézségei	Részmunka – és rugalmas munkaidővel, családbarát munkahelyek kialakítása, a gyermekek elhelyezésének biztosítása
	A kisgyermekes nők részére i programok száma alacsony, elszigetelődés veszélye	Közösségi programok, szabadidős programok szervezése

6. Az idők helyzet, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Európához hasonlóan Magyarországot is az elmúlt évtizedekben a népesség fogyása és öregedési index növekedése jellemezte. A korösszetétel fokozatosan eltolódik az idősebb korosztály felé. Azt, hogy az idők hogyan élik meg az idő múlását, nagymértékben függ a társadalom által nyújtott életkörülményektől, az idősökkel szemben tanúsított magatartástól. Fontos, hogy érezzük velük, hogy ugyanolyan értékes tagjai az adott közösségnek, mint bárki más. Tapasztalataik, ismereteik átadásával a helyi közösségi élet fontos építőkövei lehetnek, valamint a hagyományok őrzését és gondozását fontos feladatunkká kell tenni.

A demográfiai adatokat vizsgálva általánosságban elmondható, hogy:

- növekszik az átlagéletkor,
- nők élettartama hosszabb,
- a középkorúak esetében magasabb a halandóság.

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

- saját jogú és
- hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

- az öregségi nyugdíj
- a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

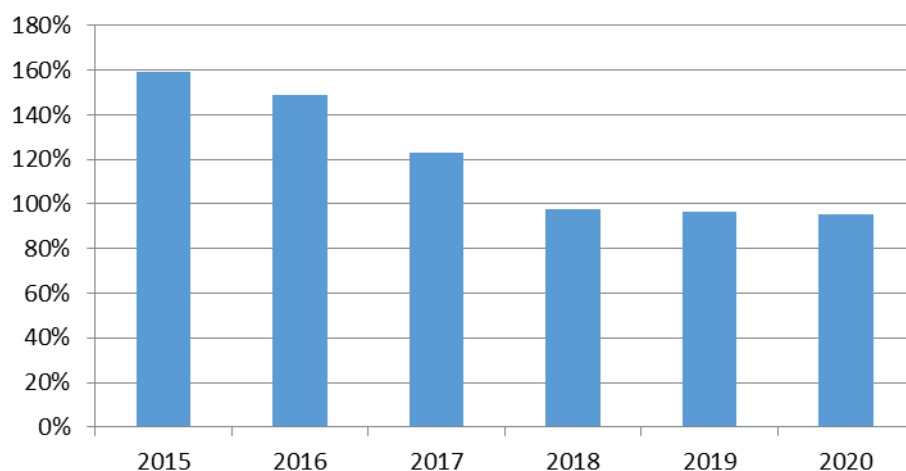
- az özvegyi nyugdíj
- az árvaellátás
- a szülői nyugdíj
- a baleseti hozzátartozói nyugellátások, valamint
- özvegyi járadék.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	145	91	159,34%
2016	134	90	148,89%
2017	122	99	123,23%
2018	114	117	97,44%
2019	117	121	96,69%
2020	117	123	95,12%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

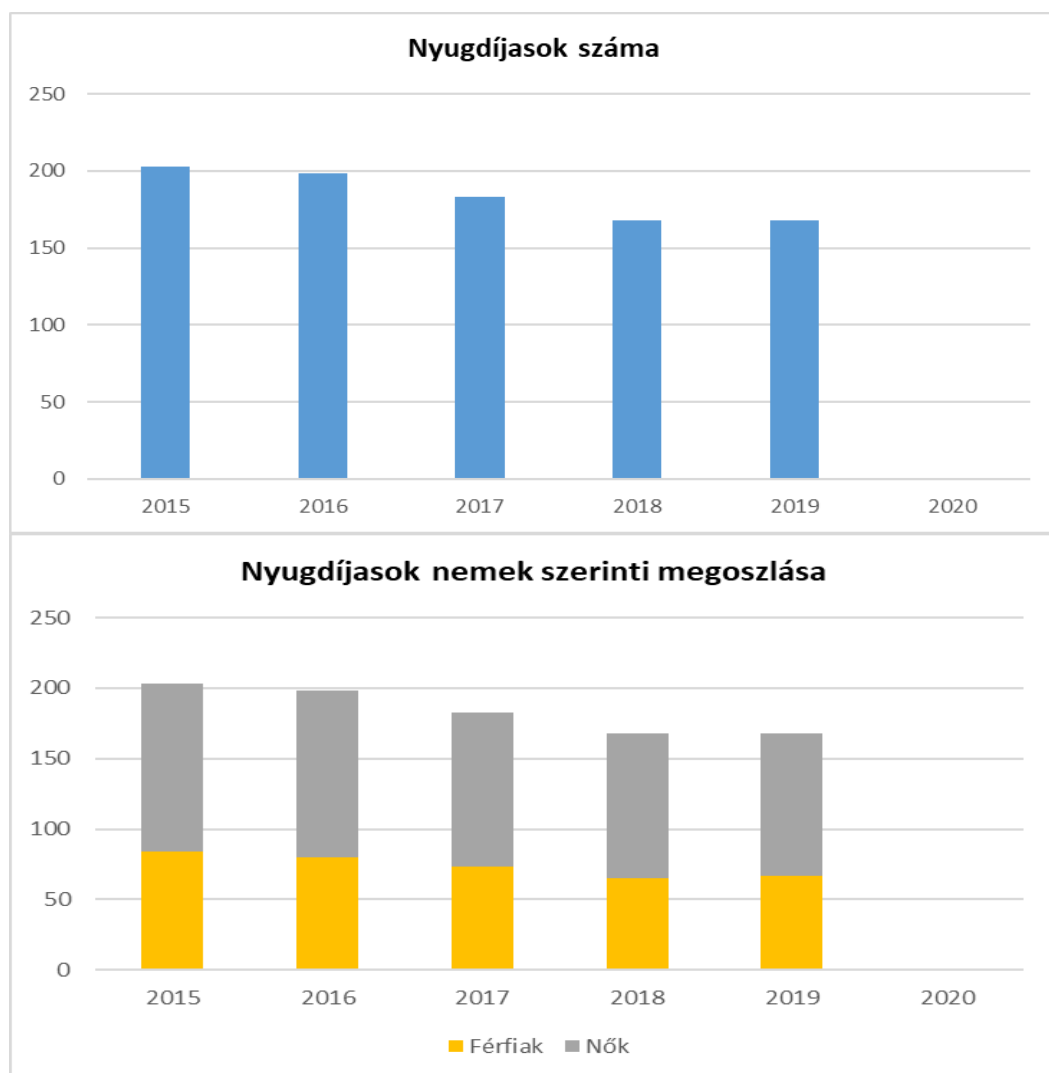
Öregedési index (%)

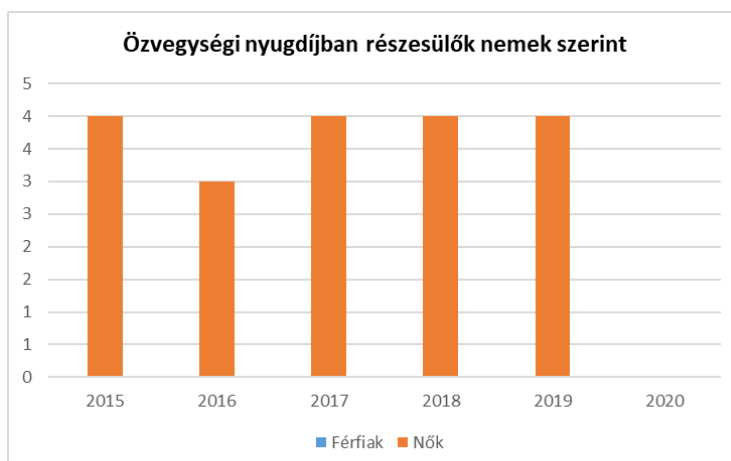
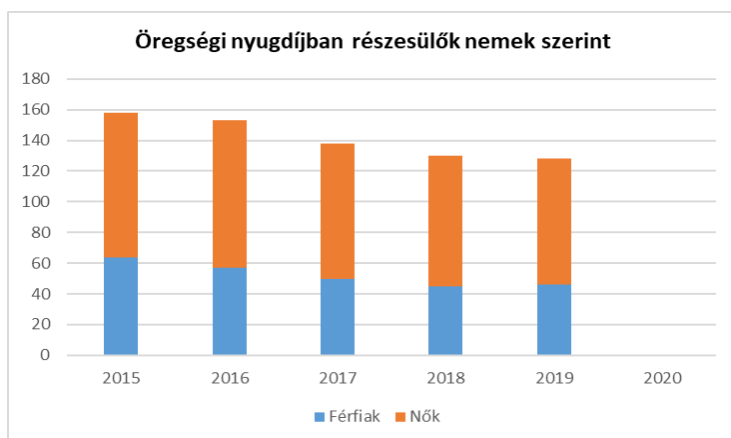
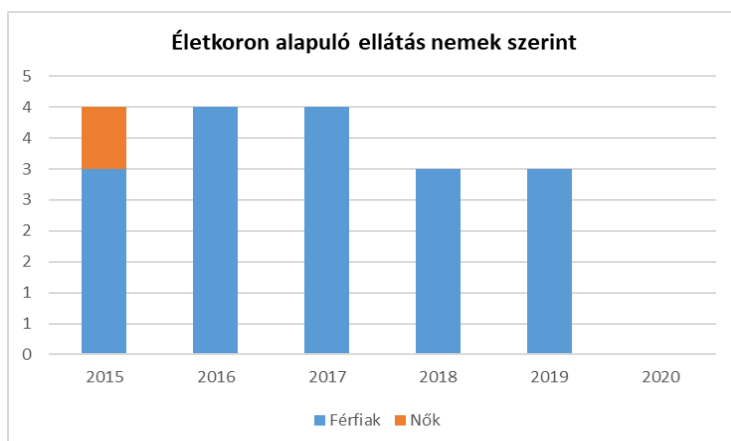
Az adatok alapján láthatjuk, hogy a vizsgált időszak alatt minden évben lényegesen több nő részesül nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban, mint férfi. Ennek az lehet az oka, hogy a

településen alapvetően több nő él, mint férfi. Ez a nyugdíjas korosztályra is igaz. Emellett azt is láthatjuk, hogy a nyugdíjasok száma csökkenő tendenciát mutat, ez a magasabb halálozásokra vezethető vissza.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	84	119	203
2016	80	118	198
2017	73	110	183
2018	65	103	168
2019	67	101	168
2020	n.a.	n.a.	-
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	3	1	64	94	n.a.	4	n.a.
2016	4	n.a.	57	96	n.a.	3	n.a.
2017	4	n.a.	50	88	n.a.	4	n.a.
2018	3	n.a.	45	85	n.a.	4	n.a.
2019	3	n.a.	46	82	n.a.	4	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar							

A nyugdíjasok között magas az egyszemélyes háztartások száma. Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya. A háztartások többségét özvegy nők alkotják. Ritka a többgenerációs család, sok esetben a családtagok távol élnek, vagy munkahelyi és egyéb elfoglaltságuk miatt kevés időt tudnak az idős szülőkkel töltödni. A távolság, a felfokozott életritmus miatt, családtagok egyre nehezebben tudják megoldani az idős beteg hozzátartozó napközbeni ellátását.

Az idős ember, amikor egyedül marad, elszigetelődik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Az időskorban jellemző megbetegedéseket sok esetben pszichés problémák is kísérik. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Az idős emberek ragaszkodnak a saját környezetükhöz, nehezen változtatnak az addig megszokott életükön. Mindezen a tényezők növelik a szociális ellátórendszer fenntartásának, működtetésének szükségességét.

A személyes gondoskodást nyújtó ellátások biztosítottak a településen. Megfelelő szakképzettséggel rendelkező dolgozók végzik a feladatot, hiszen az ellátás nem csak a fizikai segítségnyújtásra terjed ki, hanem sok esetben pszichés gondozásra is. A szakdolgozók kerülnek közvetlen kapcsolatba az ellátottakkal, ezért képesnek kell lenniük a közvetlen ellátás mellett felismerni a krízishelyzeteket.

Az idősek igényeinek megfelelően az alapellátások közül az Önkormányzat következő szolgáltatások biztosításával igyekszik ezen réteg ellátását növelni:

- házi segítségnyújtás,
- szociális étkeztetés,

A szociális alapszolgáltatások közös célja: kora-, mentális-, egészségügyi, fogyatékos állapota vagy egyéb szociális ok miatt problémás helyzetben lévő személyt nem intézményi keretek között, hanem saját otthonában segíteni önálló életvitelében. A külső segítség elsősorban életminőség megtartására irányul, illetve annak romlását hivatott megakadályozni.

A szolgáltatások egymásra épülnek, az egyes ellátások személyre szabottak és egyéni szükséglet felmérésén alapulnak.

Házi segítségnyújtás: idősek, betegek vagy fogyatékosok a saját lakókörnyezetükben történő segítségét biztosítja. Feladata az ellátott saját környezetében történő támogatása az önálló életvitelének biztosítása, melynek keretein belül kerül sor fizikai ellátásra, mentális támogatásra, hivatalos ügyek intézésére, lakókörnyezet tisztántartására. Az ellátottak közül többen bentlakásos intézményi elhelyezésre várnak. Sajnos vannak olyanok is, akik a térítési díjakat alacsony jövedelmükből nem tudták megfizetni.

A szociális étkeztetés: azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

Az idős vagy betegsége alapján rászoruló lakosság jó közérzetének fontos része az étkeztetéshez való minél szélesebb körű hozzáférés. A szolgáltatást az Önkormányzat saját konyhája útján látja el. Az ellátottak részére fizetendő térítési díjak megállapítása az ellátottak részére nagyon kedvező. A szociális étkeztetést igénybe vevők létszáma magas, jelenleg 97 fő. Az étkeztetés biztosítása az ebéd házhoz szállításával történik. A jövedelemmel nem rendelkezők részére térítésmentesen kerül az ellátás biztosításra. Az alacsony jövedelműek az előírásnak megfelelően csökkentett összegű térítési díjat fizetnek.

Az idősek nappali ellátása saját otthonukban élő személyek részére biztosít nappali ellátást, étkeztetést, valamint társas kapcsolatokat.

A nappali ellátást Vécse településen egyelőre nem biztosított, de amennyiben valós és megfelelő számú igény van rá, az önkormányzat mindent meg fog tenni, hogy biztosítsa majd a nappali ellátást. A mindennapi részvételt leginkább azok igénylik, akik egészségi állapotuk miatt már munkavégzésre csak kis mértékben képesek, és a magányosság ellen a klub védelmet jelent. Az ellátottak másik csoportja olyan

emberekből tevődik össze, akik személyisége sérült, életvezetési problémákkal küzdenek, vagy nagyon rossz szociális helyzetben vannak. A harmadik csoport – jelenleg ez a legnépesebb – szabadidős programokban vesznek részt rendszeresen, igénylik a közösségi programokat. A napi rutin feladatok során a személyre szabott gondozásra, az emberi méltóságuk megőrzésére kell súlyt helyezni. Az Önkormányzat a szociális alapszolgáltatásokat az Abasári Integrált Szociális Intézmény útján biztosítja, a nappali ellátás megszervezésében is szoros együttműködésre lesz szükség.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet, erre azonban kevés lehetőség van. Alkalmi jellegű munkavégzésre leginkább az idényjellegű, alkalmi mezőgazdasági munka nyújt lehetőséget. A munkaerő-piacon elsősorban a magas képzettségű, speciális szaktudással rendelkezőknek nyílik lehetőség arra, hogy aktív koruk után munkát vállaljanak.

a, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A településen élő idősebb korosztály, ha kikerül a munka világából, már nehezen kap munkát, kénytelen a számára nehéz megélhetési körülményt biztosító támogatásokat igénybe venni. Az ő esetükben az önkormányzat igyekszik a közfoglalkoztatásba bevonni minden olyan munkaképes időskorút, aki akar és tud is dolgozni, továbbá egyre gyakoribb, hogy nyugdíjasokat is foglalkoztatnak a helyi vállalkozások, cégek.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	49	23	43	36	31	0
41-45 év (TS 042)	Fő	8	4	5	6	2	n.a.
	%	16,33%	17,39%	11,63%	16,67%	6,45%	-
46-50 év (TS 043)	Fő	6	6	4	5	4	n.a.
	%	12,24%	26,09%	9,30%	13,89%	12,90%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	8	3	3	1	3	n.a.
	%	16,33%	13,04%	6,98%	2,78%	9,68%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	6	5	5	4	2	n.a.
	%	12,24%	21,74%	11,63%	11,11%	6,45%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1	n.a.	2	2	3	n.a.
	%	2,04%	-	4,65%	5,56%	9,68%	-
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

b, tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az Önkormányzat keresi a pályázati lehetőségekkel, amelyek támogatnák az idősebbek tanulását igény szerint.

c, hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nem rendelkezünk adatokkal erre vonatkozóan.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés.

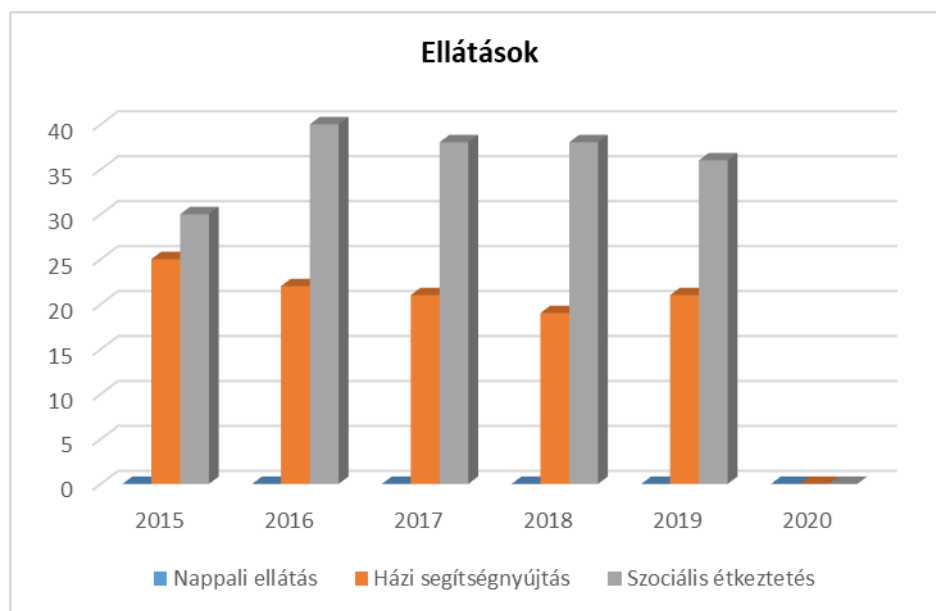
a, az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi, szociális, közművelődési szolgáltatások a lakosság részére biztosítottak. Az idősellátás és a szociális gondoskodás területén a korábban bemutatottak szerint az idősek ellátása biztosított. Egészségügyi szolgáltatások tekintetében a háziorvosi, fogorvosi feladatok ellátása megvalósul. Sajnos nem oldható meg helyben, ezért fontos a vizsgálatokra, kezelésekre való eljutás szervezése. Szűrővizsgálatok, egészségmegőrző programok alkalmanként kerülnek megrendezésre. Számukra az információkhoz való hozzájutás korlátozott, hiszen sokan nem rendelkeznek számítógép és internet használatához szükséges minimális tudással sem. Az Önkormányzat a település lakóit folyamatosan hangos híradó útján, illetve szükség esetén szórólapok postaládákba történő behelyezésével és plakátok kihelyezésével tájékoztatja fontosabb helyi eseményekről, közérdekű közleményekről.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2015	145	n.a.	25	30
2016	134	n.a.	22	40
2017	122	n.a.	21	38
2018	114	n.a.	19	38
2019	117	n.a.	21	36
2020	117	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b, kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen és környékén is vannak olyan kulturális programok, események, intézmények, melyek biztosítják az idősebb korosztály szabadidő eltöltéséhez való jogának érvényesülését, továbbá ezen szolgáltatások megközelítésének közlekedési lehetősége, akadálymentessége, a kedvezményes igénybevétel lehetőségei részben biztosítottak.

c, idősök informatikai jártassága

Az idősebb korosztály informatikai tudását mindenképpen jó lenne fejleszteni, hiszen az internet segítségével kinyílik a világ, rendszeresen kapcsolatot tarthatnának távol lévő családtagjaikkal. Az önkormányzat támogatni fogja, illetve lehetőség szerint megpróbálja elősegíteni a kifejezetten idősök részére szervezett számítógépes tanfolyam szervezését, amennyibe az érintett korosztály részéről ilyen igény jelentkezik.

Terveink között szerepel például az egészségmegőrzésre való figyelemfelhívás, idősebb korosztály alapvető informatikai jártasságának segítése.

d, a generációk közötti programok

Vécs településen a közösségi élet színvonalasabb lehetne, ha jövőben a fiatalok és az idősök csoportja között a generációs szakadék csökkenne és együtt, egymást támogatva néhány közös program szervezett keretei között mindkét korosztály közösen képviseltetné magát.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősök részére sajnos ritkán szerveznek programokat, de egy része rendszeresen látogatja a helyi könyvtárat, ahol minden témában megtalálják az érdeklődési körüknek megfelelő könyvet. Ezen kívül napilap, folyóirat helyben történő olvasására is van lehetőség a teljesen megújult könyvtár épületében. A könyvtári állomány állandó, viszont nagyon sok érdekes, változatos könyvvel várja az olvasni vágyókat.

Vécs Községi Önkormányzat nagy hangsúlyt fektet az idősebb korosztály elismerésére és támogatására mind erkölcsi mind anyagi értelemben. Évek óta hagyomány, hogy megrendezik az Idősök Karácsonyát, ahol színvonalas programmal és vacsorával várják a településen élő 65 év feletti lakosokat. Ebből az alkalomból személyenként 10.000 Ft ajándékot kapnak az önkormányzattól.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Idősök	Az idősebb korosztály részére az egyszerűbb ügyintézési folyamatok is gondot jelenthetnek	Tájékoztatás az egyes ellátások igénybevételének lehetőségéről, minimális számítástechnikai tudás átadása, az ügyek intézése
	Az idősebb korosztály napi életének segítése	Segítsék az időseket a napi teendőik elvégzésében, egyúttal társaságot nyújtsanak nekik házi gondozók alkalmazásával igény szerint
	Az idősebb és fiatalabb korosztály közötti generáció különbségekből adódó nehézségek leküzdése	Generációs programok szervezése generációk közelítése, pl. egyedül élő idősök és nagycsaládosok egymás kölcsönös segítése (idős részéről pl. gyermekfelügyelet, idős pedagógus fejlesztést igénylő gyermeknek történő segítése..... stb.)

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

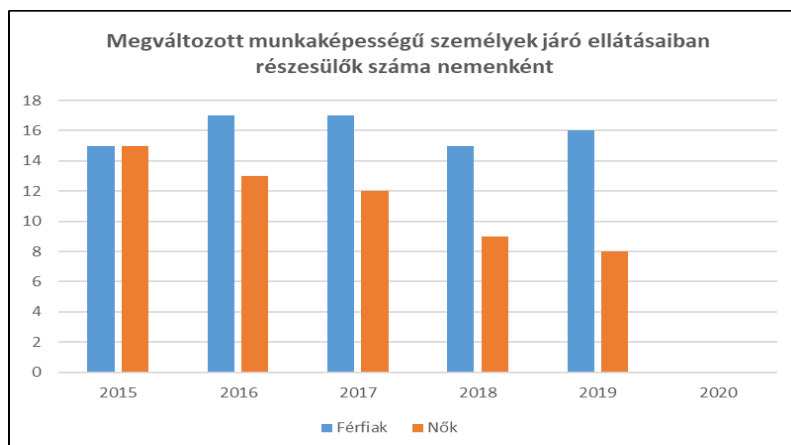
7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékossg olyan maradandó állapot, amikor egy személy érzékszervi, mozgásszervi, értelmi vagy kommunikációs képességei számottevően elmaradnak az emberek átlagától és ez a társadalmi életben való részvételét jelentősen akadályozza, vagy lehetetlenné teszi. Megkülönböztetünk veleszületett fogyatékossgot, de okozhatja baleset, betegség, vagy az öregedés. A fogyatékkal élő emberek csoportja az egyik legkiszolgáltatottabb csoport, hiszen a hétköznapi élet minden területén számos akadály nehezíti a boldogulásukat. A fogyatékos személyeket hiányos képességei korlátozzák tevékenységükben, a társadalmi életben való részvételben. Fejlesztési lehetőségük, munkavégzési képességük egyénfüggő, az egyes ember pontos állapotán, képességein múlik. A fogyatékossg típusa alapján megkülönböztethetünk látás, hallás, beszéd, értelmi, és mozgássérülteket.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2015	15	15	30
2016	17	13	30
2017	17	12	29
2018	15	9	24
2019	16	8	24
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázatokból kiderül, hogy 2015. évben ugyanannyi a megváltozott munkaképességűek szociális ellátásban részesülő nő és férfi, majd a nők esetében ez a szám csökken, míg a férfiak esetében folyamatosan változik. 2019-ben kétszer annyi férfi részesül ellátásban, mint ahány nő.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a, fogyatékossgal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

A fogyatékossgal élő emberek számáról, annak típusáról települési szinten pontos adatokkal nem rendelkezünk. Természetesen, ha valakiről kiderül, hogy valamilyen területen fogyatékossgban szenved, minden lehetséges segítséget megpróbálunk megadni.

A fogyatékosok nehezen találnak munkát, ezért legtöbb esetben a társadalomtól elzártan kényszerülnek mindennapjaikat élni. A veleszületett fogyatékosok esetében az iskolai végzettségük is elmarad az egészséges társaiktól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A fogyatékossgal élő emberek munkaerőpiaci lehetőségei is erősen korlátozottak, hiszen nagyon kevés a megváltozott munkaképességű személyeket foglalkoztató munkahely. A közlekedési eszközök igénybevétele is nehezíti helyzetüket. Amennyiben a családjuktól nem kapnak megfelelő háttérrel és támogatást, akkor fogyatékos otthonokba és egyéb intézetbe kényszerülnek.

Fogyatékos személyek a közzsférában, non profit szervezetnél és gazdasági vállalkozásnál jelenleg nem dolgoznak.

b, a munkavállalást segítő lehetőségek

A fogyatékos személyek munkavállalásának kérdése összetett, mindenképpen a munkavállalási szándékot kell felmérni, majd a foglalkoztatásra meg kellene találni a megfelelő munkáltatókat. Akár a leendő munkahelyre történő eljutás megszervezésével, akár az otthonukból végezhető távmunka, bedolgozási lehetőségek felkutatásával segítséget nyújthatunk a fogyatékosok számára.

c, hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A foglalkoztatás akkor is megghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgálatról sem kap segítséget. Vécsen hátrányos megkülönböztetés még nem fordult elő.

c, önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Az Abasári Szociális és Gyermejjóléti Intézményfenntartó Társulás támogatja a fogyatékos személyeket házi segítségnyújtással, étkeztetéssel, családsegítéssel. Ezen kívül a szomszédok, ismerősök, rokonok is figyelemmel kísérik napjaikat, szükség esetén segítséget kérnek, illetve nyújtanak részükre.

Igény szerint fogyatékosok nappali ellátására Gyöngyösön a Hétszínvirág Napközi Otthon keretein belül kerül sor. A Támogató Szolgálat biztosítja a fogyatékkal élő személyek eljuttatását a közintézményekbe.

Az egészséges ember bármennyire is empátikus és szociálisan érzékeny, csak akkor szembesül ezzel a problémával, amikor családjában vagy közvetlen környezetében valaki fogyatékoságot, károsodást szenved. Akkor vesszük észre, hogy milyen emberfeletti küzdelmet és akarást jelent a legegyszerűbb tevékenység elvégzése, ami nekünk természetes. Ezek az emberek hétköznapi hősök, akik megérdemlik, hogy lehetőségeink szerint segítsük őket.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ellátási formák:

- **Fogyatékosági támogatás:** A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.
- **Rokkantsági járadék:** A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében, aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.
- **Közlekedési kedvezmény:** A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult
- **Parkolási igazolvány:** Parkolási igazolványra az a személy jogosult,
 - aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
 - aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül
 - akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

- Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás
- Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

A településen élő megváltozott képességű személyek ellátásaiban részesülő száma 30 főről 2019-re 24 főre csökkent.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékosággal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Környezet: A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)-(2))

Kommunikáció: A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §)

A megfelelően hozzáférhető információ létrehozása olyan szakmai feladat, mely kezdetben nehézséget okozhat.

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés: A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)

Közlekedés: A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhatalú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §)

Egészségügy: A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv.

Oktatás, képzés: A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).

Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §)

Kultúra, sport: A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §)

A rehabilitációhoz való jog: A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. §).

A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljeskörűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékossgal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk)

a, az egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

Az ellátások nagy része a településen nem érhető el, ehhez a szomszéd településeken, illetve a közeli városok egészségügyi intézményeiben van lehetőség. Az ide történő eljutáshoz az időseknek sok esetben segítségre van szüksége. Ebben akár a család, akár az önkormányzat vagy a falugondnok szóba kerülhet.

b, települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Vécs Községi Önkormányzat nagy hangsúlyt fektet az akadálymentesítés megvalósítására. Köszönhetően a pályázati lehetőségeknek, a középületek egy részénél már megtörtént, vagy folyamatban van az akadálymentesítés. Az orvosi rendelő, az egészségház, a volt iskola épülete, az önkormányzat épülete és a posta részben akadálymentes,. Tervek között szerepel a teljes akadálymentesítés, beleértve az óvoda akadálymentesítést is.

c, közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A település lakosság száma kicsi. A fogyatékkal élők száma néhány főre tehető. Az ő esélyegyenlőségük biztosítását az egyedi problémák felmerülése során egyedi megoldásokkal kell orvosolni.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A helyi önkormányzat rendszeresen nyilvánítja, hogy számára fontosak a településen élő fogyatékos személyek is. Ilyen alkalmak a teljes lakosság részére rendezett sportrendezvények, egészségügyi szűrések.

A házi orvosi rendelő és az egészségház is akadálymentes.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Fogyatékkal élők	Kevés adat áll rendelkezésre a fogyatékkal élőkéről	Adatok gyűjtése, majd adatbázis készítés. Pályázatok felkutatása.
	A fogyatékos személyek nincsenek tisztában a nekik járó pénzbeli vagy természetbeni juttatásokkal	Fórum összehívása, tájékoztatók közzététele, honlapon történő közzététel, segítségnyújtás

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a, a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A településen sajnos nagyon kicsi a helyi partnerség, lakossági önszerveződés és alacsony a civil szervezetek száma.

A teljesség igénye nélkül kiváló közösségi munkát végeznek:

- Vécsi Sportegyesület (labdarúgás)
- Dolina Forrás Nonprofit Kft.
- Polgárőrség Vécs Egyesület

b, helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik.

A római katolikus egyház és az önkormányzat között jó kapcsolaton alapuló kölcsönös partnerségi kapcsolat alakult ki. Egymás segítségével már több alkalommal került sor adományozásra, hidegtelelmezésre, használt ruha és különböző használati tárgyak rászorulóknak részére történő átadására.

c, önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az Önkormányzat vezetői sikeres és jó kapcsolatot ápolnak a térségi és területi társulásokkal, mint például a Gyöngyös Körzete Kistérségi Többcélú Társulás.

d, a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Az Önkormányzat szorosan együttműködik a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A községben lévő civil szervezetek minden tőlük telhetőt megtesznek az esélyegyenlőség érdekében.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nem releváns.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága
--

a, a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Az esélyegyenlőségi program előkészítésének folyamatában nagy hangsúly helyeződött a minél szélesebb körű adatgyűjtés megszervezésére.

Az esélyegyenlőségi program öt évre készül. Az esélyegyenlőségi program előkészítésébe, áttekintésébe, valamint felülvizsgálatába esélyegyenlőségi szakértőt kell bevonni, aki a települési önkormányzat közigazgatási szervének köztisztviselője vagy költségvetési szervének közalkalmazottja és a felnőttképzésről szóló törvény szerint szervezett, a helyi esélyegyenlőségi programok megírására felkészítő képzésen részt vett. A helyi esélyegyenlőségi programok két évente esedékes felülvizsgálatába

b, az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program hozzáférhető lesz a település honlapján, így az intézkedési terveket megismerhetik, megvalósítását folyamatosan ellenőrizhetik. Esetleges módosítási javaslatokat a jegyző összegyűjti és a Képviselő-testület elé terjeszti. A testület dönt a módosítások bevezetéséről.

c, a képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	Iskolázatlanság csökkentése, képzésekben való részvételre ösztönzés	A Foglalkoztatási Osztállyal együttműködve képzési lehetőségek kihasználtságának növelése, az induló képzésekkel kapcsolatban a helyi lakosság információval történő hatékonyabb tájékoztatása
	A tartós munkanélküliség és hátrányos helyzetek generációkon keresztül történő átöröklítése.	Szociális szolgáltatások bővítése, felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.
	A romákra vonatkozóan nem állnak rendelkezésre reprezentatív adatok az egyes területek meghatározásához.	A roma lakosság bevonásával helyi adatgyűjtés, melynek során az egyes célcsoportok száma, összetétele meghatározhatóvá, mérhetővé válik.
Gyermekek	A család működését zavaró és gátló okok száma (anyagi helyzet, család szétesés, egyedülálló szülőstb.) veszélyeztetettség megemelkedett.	A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek számának emelése, továbbképzése, ennek érdekében pályázatok figyelése. Családi programok szervezése.
	Óvodások, iskolások fejlesztése	A külön fejlesztésre szoruló gyermekek felzárkóztatása igény szerint fejlesztő pedagógus, gyógytornász, logopédus, pszichológus alkalmazásával
Idősek	Az idősebb korosztály részére az egyszerűbb ügyintézési folyamatok is gondot jelenthetnek	Tájékoztatás az egyes ellátások igénybevételének lehetőségéről, minimális számítástechnikai tudás átadása, az ügyek intézése
	Az idősebb korosztály napi életének segítése	Segítsék az időseket a napi teendőik elvégzésében, egyúttal társaságot nyújtsanak nekik házi gondozók alkalmazásával igény szerint
	Az idősebb és fiatalabb korosztály közötti generáció különbségekből adódó nehézségek leküzdése	Generációs programok szervezése generációk közelítése, pl. egyedül élő idősek és nagycsaládosok egymás kölcsönös segítése (idős részéről pl. gyermekfelügyelet, idős pedagógus

		fejlesztést igénylő gyermeknek történő segítése..... stb.)
Nők	Családon belüli erőszak előfordulása	Előfordulási esetek felkutatása, felvilágosító munka, foglalkozások szervezése
	A munkába történő visszatérés nehézségei	Részmunka – és rugalmas munkaidővel, családbarát munkahelyek kialakítása, a gyermekek elhelyezésének biztosítása
	A kisgyermekes nők részére közösségi programok száma alacsony, elszigetelődés veszélye	Közösségi programok, szabadidős programok szervezése
Fogyatékkal élők	Kevés adat áll rendelkezésre a fogyatékkal élőkről	Adatok gyűjtése, majd adatbázis készítés. Pályázatok felkutatása.
	A fogyatékos személyek nincsenek tisztában a nekik járó pénzbeli vagy természetbeni juttatásokkal	Fórum összehívása, tájékoztatók közzététele, honlapon történő közzététel, segítségnyújtás
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Az településen az utak, járdák, közterek egy része elég rossz minőségű. Az itt élők biztonsága miatt fontos lenne a lehető legtöbb felújítása.	Pályázati lehetőségek kihasználásával a lehető legtöbb út, járda felújítása.
	Középületek, közterek, járdák akadálymentesítése	Pályázati lehetőségek kihasználásával a teljes akadálymentesítés elérése
	Szabadidős, főként nyári szünidei programok szervezése	A nyári szabadidő hasznos eltöltése, programok, foglalkozások szervezése gyermekeknek, családoknak is, akár az idősebb generációval együtt

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Iskolázatlanság csökkentése, képzettség növelése	HMKH Foglalkoztatási Osztályával történő szoros együttműködés
	Foglalkoztatottság növelése	HMKH Foglalkoztatási Osztálya, Vécs Községi Önkormányzat együttműködése
	Hátrányos helyzet felszámolása	A településen dolgozó szakemberek
	Helyi adatgyűjtés a célcsoportra vonatkozóan	Vécs Községi Önkormányzat, szociális szakemberek és érintett csoportok bevonásával
Gyermekek	Veszélyeztetettség csökkentése, megelőzése	Család- és Gyermejjóléti Szolgálat, Vécs Községi Önkormányzat együttműködése
	Gyermekek fejlesztése	Vécs Községi Önkormányzat, óvodavezető

Idősek	Segítségnyújtás az ügyintézésben, tájékoztatók készítése	Vécs Községi Önkormányzatnál a szociális ügyekkel foglalkozó előadó, családsegítő, házi gondozók
	Idősek ellátása	Vécs Községi Önkormányzat, Abasári Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás házi gondozók
	Nemzedékek közötti kapcsolatok	Vécs Községi Önkormányzat
Nők	Családon belüli erőszak felkutatása	Családsegítő, Vécs Községi Önkormányzat
	Visszatérés a munkába	Vécs Községi Önkormányzat, óvodavezető
	Közösségi programok	Vécs Községi Önkormányzat
Fogyatékkal élők	Adatgyűjtés a célcsoportra vonatkozóan	Vécs Községi Önkormányzat, házi gondozók
	Fogyatékos személyek tájékoztatása	Vécs Községi Önkormányzat, Abasári Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás, családsegítő
Településszintű	Belterületi utak, járdák, közterek felújítása	Vécs Községi önkormányzat
	Akadálymentesített település	Vécs Községi Önkormányzat
	Szabadidős programok	Gyermekekkel foglalkozó intézményvezető, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Vécs Községi Önkormányzat, művelődésszervező

Jövőképünk

Vécs Községi Önkormányzat célja, hogy megtegyen mindent annak érdekében, hogy állampolgárai számára biztosítani tudja az egyenlő esélyeket az élet valamennyi területén.

Olyan településen kívánunk élni, ahol:

- a szociális biztonság megoldott,
- a romák munkaerő-piaci esélyei javulnak,
- fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők esélyt kapjanak arra, hogy kitörjenek a szegénységi csapdából,
- kiemelt területnek tartjuk a gyerekek fokozott figyelemmel kísérését, lehetőségeink szerint a gyermekszegénység mérséklését,
- folyamatosan odafigyelünk az idősek szociális ellátásának biztosítására,
- elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a család és a munkahely közötti egyensúly támogatását,
- különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életminőségének javítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Az egyes intézkedési területekre vonatkozóan a részletes kifejtést az összefoglaló táblázat mutatja.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A 2022-es felülvizsgálat során a BM útmutató szerint módosult táblázat.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Szabadidős programok szervezése	Szabadidős, főként nyári szüneti programok szervezése elsősorban a gyermekek számára	A nyári szabadidő hasznos eltöltése, programok, foglalkozások szervezése gyermekeknek, családoknak is, akár az idősebb generációval együtt	Az intézkedés összhangban van az önkormányzat stratégiai céljaival, gazdasági programjával	Legyen jobb a gyermekeknek Nemzeti Stratégia, Nemzeti Ifjúsági Stratégia	Pályázati lehetőségek kihasználásával szabadidős tevékenységek, szakkörök, kirándulások, sportolási lehetőségek biztosítása, főként a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek számára. Résztvevők lehetnek családok, idősök is.	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Önkormányzat	2024. 12. 31. (kedd)	Programok száma, résztvevő gyermekek száma	Pályázati források, személyi feltételek biztosítása	Pályázati forrásokból	nem releváns
2	Akadálymentesített település	Középületek, közterek, járdák akadálymentesítése	A településen minden középület, közterület és járda akadálymentes legyen, mind az idősök, mind a fogyatékkal élők, mind a gyermekek és a kisgyermekes nők	Az intézkedés összhangban van az önkormányzat stratégiai céljaival, gazdasági programjával	Idősügyi Nemzeti Stratégia Országos Fogyatékosügyi Program Legyen jobb a gyermekeknek Nemzeti Stratégia,	Pályázati lehetőségek kihasználásával a teljes akadálymentesítés elérése	Önkormányzat	2024. 12. 31. (kedd)	Pályázati eredmények, akadálymentesített épületek száma, járda hossza	Anyagi források, kiegészítve pályázati forrásokkal	Pályázati lehetőségekkel	nem releváns

			mindennapi életének megkönnyítésére									
3	Belterületi utak, járdák minősége	Az településen az utak, járdák, közterek egy része elég rossz minőségű. Az itt élők biztonsága miatt fontos lenne a lehető legtöbb felújítása.	A belterületi utak, járdák, közterek felújítása	Az intézkedés összhangban van az önkormányzat stratégiai céljaival, gazdasági programjával.	Nemzeti fejlesztés 2030	Pályázati lehetőségek kihasználásával a lehető legtöbb út, járda felújítása.	Önkormányzat	2024. 12. 31. (kedd)	Felújított utak, járdák, közterek mennyisége, minősége.	Pályázati lehetőségekből.	Pályázati forrásokból.	nem releváns
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Felzárkóztató képzés	Magas az alacsony képzettségű, iskolázatlan munkanélküliek száma	A képzési programokról értesüljenek az emberek, ezáltal csökkenjen az iskolázatlanság, képzettség nélküli lakosság száma a munkaerőpiacon történő elhelyezkedés érdekében	Az intézkedés összhangban van az önkormányzat stratégiai céljaival, gazdasági programjával	Új Roma Startégia Legyen jobb a gyermekeknek Nemzeti Startégia Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatás Startégia 2030 Nemzeti fejlesztés 2030	Képzési lehetőségek elérésének támogatása, a foglalkoztatás elősegítése.	Önkormányzat, Foglalkoztatási Osztály	2024. 12. 31. (kedd)	Képzést elvégzők, munkában elhelyezkedettek száma	Anyagi erőforrások biztosítása, pályázati lehetőségek felkutatása, Foglalkoztatási Osztály támogatása	Pályázatok segítségével	nem releváns
2	Hátrányos helyzetben élők számának csökkentése	A hátrányos helyzet generációkon keresztül öröklődik	Iránymutatás a hátrányos helyzetből való kitöréshez, társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése	Az intézkedés összhangban van az önkormányzat stratégiai céljaival, gazdasági programjával	Új Roma Startégia Legyen jobb a gyermekeknek Nemzeti Startégia	Felzárkóztató programok, szakmai életvezetési tanácsadás az integrálódáshoz az önfenntartás megvalósítása érdekében	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Önkormányzat	2027. 06. 30. (szerda)	Hátrányos helyzetűek számának csökkenése, képzések száma, képzéseken résztvevők száma	Rendszeres képzés, pályázati lehetőségek kiaknázása	Pályázati lehetőségek	nem releváns
3	Célcsoportra vonatkozó adatgyűjtés	Romákra vonatkozóan nem állnak rendelkezésre szociográfiai adatok	Roma lakosságra vonatkozó adatok megismerése	Az intézkedés összhangban van az önkormányzat stratégiai céljaival, gazdasági programjával	Új Roma Startégia Legyen jobb a gyermekeknek Nemzeti Startégia	Adatgyűjtés, adatbázis létrehozása, szociográfiai felmérés	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Önkormányzat	2024. 12. 31. (kedd)	Releváns adatok a célcsoportra vonatkozóan	Szociális szakemberek, lehetőség szerint roma nemzetiségűek is, pályázati források	Szociális koncepció kialakításával	nem releváns

II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Veszélyeztetettség csökkentése	A család működését zavaró és gátló okok (anyagi helyzet, család szétesése, egyedülálló szülő..) miatt a veszélyeztetettség magas	Minden gyermek számára azonos esély az életkezdesre. A szülő támogatása a gyermekneveléshez, helyes irány mutatása, informálás, segítségnyújtás az ügyintézésben.	Az intézkedés összhangban van az önkormányzat stratégiai céljaival, gazdasági programjával	Új Roma Startégia Legyen jobb a gyermekeknek Nemzeti Startégia	Előadások szervezése a helyes életvezetésről, problémák meghallgatása, segítségnyújtás lehetőség szerint	Önkormányzat, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat	2025. 12. 31. (szerda)	Hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek száma	Gyermekjóléti és szociális szakemberek, pályázati lehetőségek kiaknázása, helyiség biztosítása	Pályázati lehetőségek	nem releváns
2	Óvodások fejlesztése	A külön fejlesztésre szoruló gyermekek felzárkóztatása	A magatartási, illetve tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek esélyeinek növelése a beilleszkedése, a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése	Az intézkedés összhangban van az önkormányzat stratégiai céljaival, gazdasági programjával	Legyen jobb a gyermekeknek Nemzeti Stratégia, Nemzeti Ifjúsági Startégia	Fejlesztő pedagógus, gyógytornász, logopédus és óvodai pszichológus alkalmazása, amennyiben szükséges	Önkormányzat, óvodavezető	2024. 12. 31. (kedd)	Alkalmazotti létszám	Anyagi forrás, pályázati lehetőség	Pályázatok segítségével	nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Visszatérés a munkába	A kisgyermekes anyák munkaerő-piacra történő visszatérése sok esetben nem megoldott	A kisgyermekes nők foglalkoztatottsági arányának javítása	Az intézkedés összhangban van az önkormányzat stratégiai céljaival, gazdasági programjával	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Startégia	A kisgyermekes anyák munkaerő-piacra történő visszatérésének elősegítése részmunka, rugalmas munkaidő biztosításával, valamint a gyermekek óvodai, bölcsődei elhelyezésének biztosításával	Önkormányzat, óvodavezető	2025. 12. 31. (szerda)	Munkában elhelyezkedett kisgyermekes nők száma	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása, megfelelő gyermekférőhely az óvodában, bölcsőde létrehozása	Pályázati források	nem releváns
2	Kapcsolati erőszak előfordulása	Kapcsolati erőszak a nők sérelmére sok esetben feltáratlan marad	Kapcsolati erőszak csökkentése, a családok helyzetének javítása	Az intézkedés összhangban van az önkormányzat stratégiai céljaival, gazdasági	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatás Startégia 2030 Nemzeti fejlesztés	Előfordulási esetek felkutatása, felvilágosító munka, foglalkozások	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Önkormányzat,	2023. 12. 29. (péntek)	A programban résztvevők száma, esetek száma	Önkéntes résztvevők, pályázati lehetőségek	Feltételek biztosításával	nem releváns

				programjával	2030	szervezése	jegyző					
3	Közösségi programok	A kisgyermekes nők részére közösségi programok alacsony száma	Kisgyermekes anyukák hasznos időtöltése, esetleg képzéssel együtt	Az intézkedés összhangban van az önkormányzat stratégiai céljaival, gazdasági programjával	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatás Startégia 2030 Nemzeti fejlesztés 2030	Közösségi programok, szabadidős programok szervezése	Önkormányzat, művelődésszervező	2023. 12. 29. (péntek)	Résztvevő anyukák száma, programok száma	Személyek, helyiség biztosítása, pályázati lehetőségekből anyagi szükséglet biztosítása	Pályázati források	nem releváns
IV. Az idők esélyegyenlősége												
1	Idősek ügyeinek intézése	Az idősebb korosztály részére az egyszerűbb ügyintézési folyamatok is gondot jelenthetnek	Az idősebb korosztály ne szenvedjen hátrányt	Az intézkedés összhangban van az önkormányzat stratégiai céljaival, gazdasági programjával	Időügyi Nemzeti Startégia	Tájékoztatás az egyes ellátások igénybevételének lehetőségéről, elektronikus ügyintézés bemutatása, ha igény van rá, akkor minimális számítástechnikai tudás átadása, az ügyek intézése	Önkormányzat, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, falugondnok	2023. 12. 29. (péntek)	Elégedett idők száma, elintéztett, sikeres ügyek száma	Segítő szakemberek, informatikai eszközök, pályázati források	Pályázati forrás	nem releváns
2	Idősek ellátása	Az idősebb korosztály mindennapi életének segítése	Az idők ellátását végző házi gondozók alkalmazásával az érintettek életének megkönnyítése	Az intézkedés összhangban van az önkormányzat stratégiai céljaival, gazdasági programjával	Időügyi Nemzeti Startégia	Segítsék az időket a napi teendőik elvégzésében, egyúttal társaságot nyújtsanak nekik legalább egy rövid időre	Önkormányzat, családsegítő	2023. 12. 29. (péntek)	Ellátott idők száma, gondozók száma	Pályázati forrásokból a gondozók számának igény szerinti növelése	Pályázati források	nem releváns
3	Nemzedékek közötti kapcsolatok	Az idősebb és a fiatalabb korosztály közötti generáció különbségekből adódó nehézségek leküzdése	Az idősebb korosztály elmagányosodásának megelőzése	Az intézkedés összhangban van az önkormányzat stratégiai céljaival, gazdasági programjával	Időügyi Nemzeti Startégia	Generációs programok szervezése, a generációk közelítése egymáshoz, egyedül élő idők és gyermekes családok egymás kölcsönös segítése pl. idős részről gyermekfelügyelet,	Önkormányzat, családsegítő, művelődésszervező	2024. 12. 31. (kedd)	Programban résztvevők száma	Önkéntesek toborzása, pályázati lehetőségek	Pályázati forrás	nem releváns

						idős pedagógus fejlesztést igénylő gyermeknek történő segítése. Család részéről a napi ügyek intézéséhez történő segítségnyújtás, közös szabadidős programok, kirándulások						
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Adatgyűjtés	Kevés adat áll rendelkezésre a fogyatékkal élőkről	Az önkormányzat megbízható adatokkal rendelkezzen a fogyatékkal élők számáról, helyzetéről	Az intézkedés összhangban van az önkormányzat stratégiai céljaival, gazdasági programjával	Országos Fogyatékosügyi Program	Adatok gyűjtése, majd adatbázis készítés a minél hatékonyabb segítségnyújtás érdekében. Pályázatok felkutatása, megírása	Önkormányzat, családsegítő	2025. 12. 31. (szerda)	Összegyűjtött adatok, megírt pályázatok száma, elkészült dokumentumok	Személyek biztosítása, pályázati források felkutatása	Pályázati források	nem releváns
2	Fogyatékos személyek tájékoztatása	A fogyatékos személyek nincsenek tisztában a nekik járó pénzbeli vagy természetbeni juttatásokkal	A fogyatékos személyek tájékoztatása	Az intézkedés összhangban van az önkormányzat stratégiai céljaival, gazdasági programjával	Országos Fogyatékosügyi Program	Fórum összehívása, helyben szokásos módon történő közzététel, honlapon történő közzététel, megkeresés esetén segítségnyújtás	Önkormányzat, családsegítő	2023. 12. 29. (péntek)	Résztvevők száma, szociális támogatást igénybe vevők száma	Pénzügyi forrás, szakemberek foglalkoztatása	Pénzügyi forrás, pályázati forrás	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1. A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

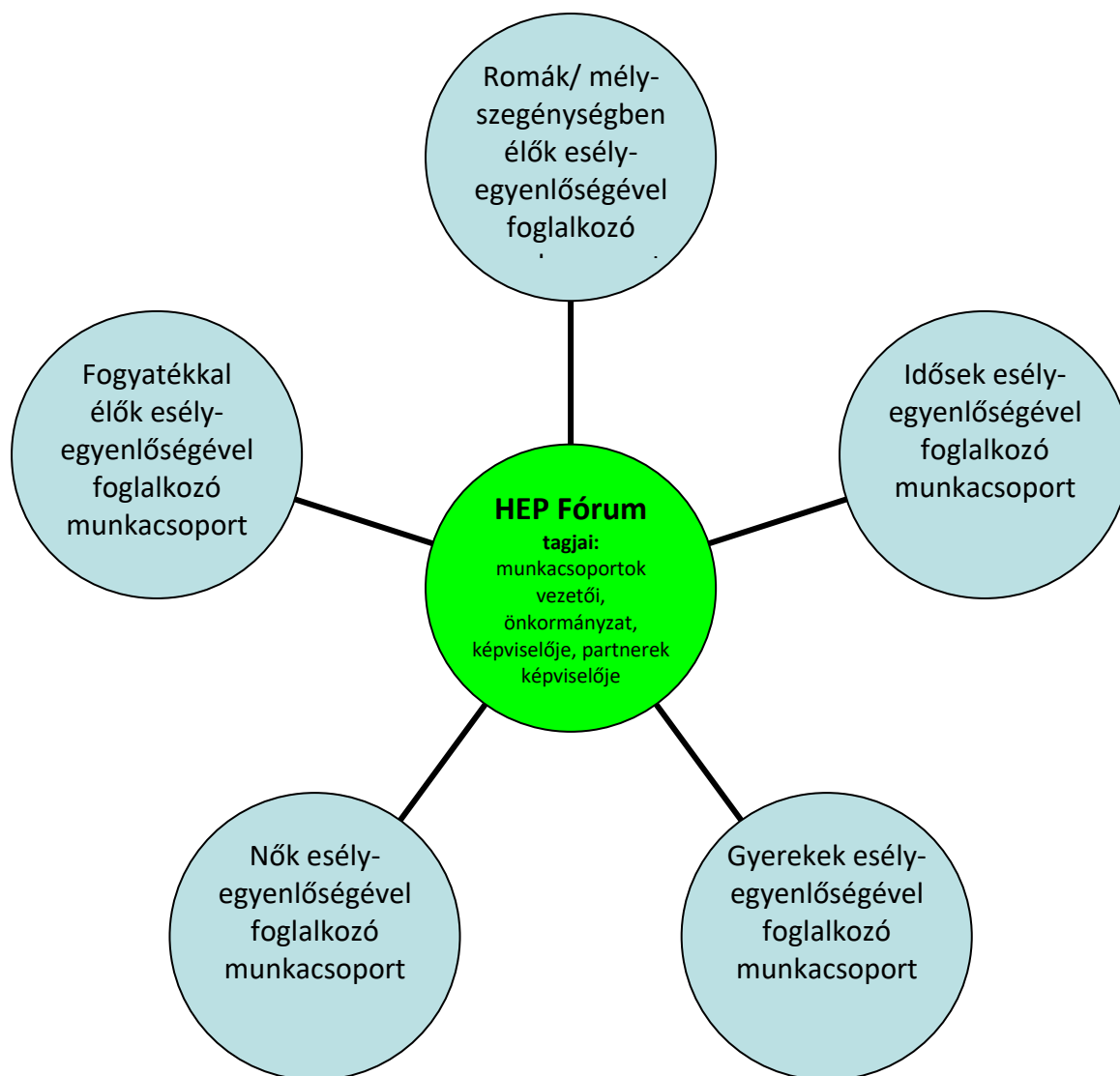
3.2. A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzeti önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térégi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térégi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3. Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4. Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5. Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et,

annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

3.6. Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

Vécs Községi Önkormányzat képviselő testületének határozata

I. A Vécs Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Vécs Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 91/2022. (XI.24.) számú önkormányzati határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Vécs, 2022. november hó 24.

Gellén István
polgármester

K I V O N A T

Vécs Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 2022. november hó 24. napján megtartott ülésének jegyzőkönyvéből

91/2022. (XI.24.) Önkormányzati határozat

Vécs Községi Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta a Helyi Esélyegyenlőségi Programot és 4 igen szavazattal az alábbi határozatot hozta:

A Képviselő-testület „Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról” szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglaltaknak, illetve a Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum előírásainak megfelelően elkészített **Helyi Esélyegyenlőségi Program 2022-2027.** című dokumentumot elfogadja.

Határidő: értelem szerint

Felelős: Gellén István polgármester

Vécs, 2022. november 24.

A K I V O N A T H I T E L É Ű L Vécs, 2022. november hó 28. napján.

Lukovszki Olivér
j e g y z ő